

ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์ พัฒนา

และบริหารจัดการเมืองเก่า

เล่มที่ ๔ : กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู
และพัฒนาเมืองเก่า สำหรับประชาชนและเยาวชน

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ทำหน้าที่กำกับดูแล โดยที่ผ่านมาเป็นการดำเนินงานในเชิงนโยบาย และจากการสำรวจตรวจสอบข้อมูลในพื้นที่เมืองเก่าพบว่า การรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่เมืองเก่า ยังไม่กว้างขวางนัก สำนักงานฯ จึงจัดทำโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า โดยการจัดทำชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่า เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่เมืองเก่า ทุกภาคส่วน เพื่อให้เมืองเก่าซึ่งเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยว ได้รับการคุ้มครองให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม

การจัดทำชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่านี้ สำนักงานฯ ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในพื้นที่เมืองเก่า ภายใต้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า อีกทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ย่านเก่า

สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดความรู้นี้จะก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์กับเมืองเก่าได้อย่างยั่งยืน ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถส่งต่อมรดกทางวัฒนธรรมที่มีค่าให้แก่คนรุ่นต่อไปในอนาคต รวมทั้ง ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งชุมชนในพื้นที่ องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน มีความตระหนักในการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองเก่าให้มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตุลาคม ๒๕๕๔

ข้อเสนอแนะการใช้ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่า

ชุดความรู้นี้จัดทำขึ้นภายใต้โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ศึกษาและจัดทำ ในการดำเนินงานมีการสอบถามข้อมูลจากทุกภาคส่วนจากการประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าระดับเมืองสำหรับเมืองเก่ากลุ่มที่ ๑ เพื่อทราบความต้องการในการใช้งานชุดความรู้ และนำข้อมูลดังกล่าวมาออกแบบชุดความรู้ที่แบ่งเป็น ๖ เล่ม และเหมาะสำหรับการใช้งานของกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน ดังนี้

เล่มที่ ๑ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเมืองเก่าในประเทศไทย

เป็นความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเมืองเก่าในประเทศไทย โดยเฉพาะครู อาจารย์ที่สามารถนำข้อมูลไปถ่ายทอดแก่เด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึก และความตระหนักในการอนุรักษ์เมืองเก่า ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไว้ต่อไป เนื้อหาในชุดความรู้เล่มที่ ๑ ประกอบด้วย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเมืองเก่าในประเทศไทย

เมืองเก่าคืออะไร

องค์ประกอบของเมืองเก่า ได้แก่ กำแพงเมือง - คูเมือง ป้อม แบบแผนโครงข่ายคมนาคมในเมืองเก่า ที่หมายตาในบริเวณเมืองเก่า และธรรมชาติในเมืองเก่า

การจัดแบ่งกลุ่มเมืองเก่า โดยแบ่งเป็น เมืองเก่ากลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๒ และกลุ่มที่ ๓

คุณค่าความสำคัญของเมืองเก่า

เล่มที่ ๒ แนวคิดและหลักเกณฑ์โดยทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูเมืองเก่า

เป็นความรู้ในการอนุรักษ์ โดยเฉพาะหลักการสำหรับการอนุรักษ์
พัฒนา และฟื้นฟูเมืองเก่า เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ทำหน้าที่ใน
การบริหารจัดการเมืองเก่า ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด
คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าระดับเมือง สำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเก่า
องค์กรเอกชน และองค์กรสนับสนุนอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบหลักการและ
แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการเมืองเก่าที่สอดคล้องกับกระบวนการ
ในการอนุรักษ์และอำนวยประโยชน์ในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน เนื้อหาใน
ชุดความรู้เล่มที่ ๒ ประกอบด้วย

แนวคิดและหลักเกณฑ์โดยทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูเมืองเก่า

การวางแผนเพื่อการอนุรักษ์เมืองเก่า ประกอบด้วย
ขั้นที่ ๑ การระบุ ขั้นที่ ๒ วิธีการรักษา และขั้นที่ ๓ การนำมาปฏิบัติ

การรักษาเอกลักษณ์ ภูมิทัศน์ และการฟื้นฟูเมืองเก่า
ประกอบด้วย หลักการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า การฟื้นฟูชุมชนเมืองเก่า
และการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมในย่านเมืองเก่า

เล่มที่ ๓ ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการ อนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าในประเทศไทย

เป็นความรู้ในการอนุรักษ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่ม
ของผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเมืองเก่า ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด
สำนักงานจังหวัด คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าระดับเมือง

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชน
ที่อาศัยอยู่ภายในเมืองเก่า ทั้งกลุ่มผู้ใช้งานกฎหมาย และกลุ่มผู้มีหน้าที่
ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในเล่มจะนำเสนอกฎบัตรระหว่างประเทศ ซึ่ง
เป็นหลักการสำคัญในการอนุรักษ์ และรวบรวมพระราชบัญญัติต่างๆ ที่
เกี่ยวข้อง และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเมืองเก่าได้
รวมทั้ง การนำเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมือง
เก่าในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงสามารถดำเนินการได้ เนื้อหา
ในชุดความรู้เล่มที่ ๓ ประกอบด้วย

ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับระบุถึงเมืองเก่าไว้อย่างไร

มาตรการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าในระดับสากล

การครอบครองกรรมสิทธิ์โดยรัฐ

การออกกฎหมาย

แรงจูงใจ

การเปลี่ยน/โอนสิทธิในการพัฒนาทรัพย์สิน

การให้ข้อมูลข่าวสาร

กฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และบูรณะ

โบราณสถานและแหล่งที่ตั้ง อาทิ กฎบัตรฟลอเรนซ์ว่า
ด้วยการสงวนรักษาสวน ประวัติศาสตร์ กฎบัตรเพื่อการปกป้องคุ้มครอง
และการจัดการมรดกทางโบราณคดี และกฎบัตรว่าด้วยมรดกสิ่งก่อสร้าง
พื้นถิ่น เป็นต้น

ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์ และพัฒนาเมืองเก่า ในประเทศไทย อาทิ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘
และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้น

การบังคับใช้กฎหมายอื่นในการอนุรักษ์ พัฒนา และ บริหารจัดการเมืองเก่า

เล่มที่ ๔ กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า สำหรับ ประชาชนและเยาวชน

เป็นความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม โดยเฉพาะ
ชุมชน กลุ่มสังคม และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเก่า ครู อาจารย์
รวมทั้ง องค์กรเอกชนหรือองค์กรสนับสนุนอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมที่
เป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าอย่างยั่งยืน ภายในเล่ม
จะมีตัวอย่างโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จ โดย
แยกเป็นกิจกรรมสำหรับประชาชนทั่วไป ทั้งกิจกรรมระดับละแวกชุมชน
ระดับชุมชน ระดับย่าน กิจกรรมระดับเมือง และกิจกรรมระดับประเทศ
รวมทั้ง กิจกรรมสำหรับเยาวชน ทั้งกิจกรรมระดับละแวกชุมชน
ระดับชุมชน ระดับย่าน กิจกรรมระดับเมือง และกิจกรรมระดับโรงเรียน
ซึ่งผู้สนใจสามารถนำกิจกรรมเหล่านี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามความต้องการ
และงบประมาณในการจัดกิจกรรมได้ เนื้อหาในชุดความรู้เล่มที่ ๔ ประกอบด้วย

กิจกรรมสำหรับประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชนหรือระดับย่าน กิจกรรมระดับเมือง
กิจกรรมระดับประเทศ

กิจกรรมสำหรับเยาวชน ประกอบด้วย

กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชนหรือระดับเมือง กิจกรรมระดับโรงเรียน

เล่มที่ ๕ การจัดทำแผนงาน/โครงการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เป็นความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มของผู้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเมืองเก่า ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าระดับเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชนที่อาศัยอยู่ภายในเมืองเก่าชุมชนกลุ่มสังคม และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเก่า โดยเนื้อหาเป็นตัวอย่างโครงการขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณของรัฐในการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่า เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าอย่างยั่งยืน เนื้อหาในชุดความรู้เล่มที่ ๕ ประกอบด้วย

ปัญหาและสิ่งที่ไม่สมควรดำเนินการในพื้นที่เมืองเก่า
สาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์พัฒนา และฟื้นฟูเมืองเก่า
หลักการจัดทำแผนงาน/โครงการอนุรักษ์ พัฒนา และ
บริหารจัดการเมืองเก่า

แนวทางในการจัดทำแผนงาน/โครงการอนุรักษ์ พัฒนา
และบริหารจัดการเมืองเก่า

แผนงาน/โครงการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการ
เมืองเก่า ที่จะดำเนินการในพื้นที่เมืองเก่า

เล่มที่ ๖ บทเรียนการอนุรักษ์ และพัฒนาเมืองเก่า กรณีศึกษา

เป็นความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทั้งภาครัฐ ภาคประชาชนโดยเฉพาะชุมชน กลุ่มสังคม และประชาชนที่อาศัยอยู่ใน เขตเมืองเก่า ครู อาจารย์ ตลอดจน ภาคเอกชน ทั้งองค์กรเอกชนหรือ องค์กรสนับสนุนอื่นๆ เพื่อร่วมกันนำตัวอย่างการดำเนินการที่เกิดประโยชน์ กับการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่าอย่างยั่งยืน มาปรับใช้ กับเมืองเก่าที่ต้องการได้ เนื้อหาในชุดความรู้เล่มที่ ๖ เป็นการนำเสนอ บทเรียนการอนุรักษ์ และพัฒนาเมืองเก่า กรณีศึกษาเมืองเก่าผ่าน การดำเนินงานของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และเมืองเก่า ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

รายชื่อผู้ดำเนินโครงการ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

ที่ปรึกษา

๑. นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและ
แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. นางสาวอาระยา นันทโพธิเดช	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและ
แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. นางอุษา เกียรติชัยพัฒน์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม
๔. นางดวงมัลย์ สิ้นธวัช	ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ธรรมชาติและศิลปกรรม

คณะกรรมการผู้กำกับดูแลโครงการ

๑. นางสุกัลยา ปิ่นทะจักร์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๒. นางกิตติมา ยืนเจริญ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวกรพินธุ์ พยัคฆประการณ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๔. นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
๕. นางสาวสิริวรรณ สุโอฬาร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

รายชื่อคณะผู้ศึกษา
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๑. รองศาสตราจารย์ โรจน์ คุณเอนก	คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงธินศรี พิมลเสถียร	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
และการผังเมือง
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ กิริติประยูร	คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัลย์ ภมรสุวรรณ	คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
๕. อาจารย์ ดร.ไตรเทพ วิชัยโกวิทเทน	คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
๖. อาจารย์ สมเจตน์ วิมลเกษม	โรงเรียนสตรีศรีน่าน
๗. อาจารย์ จิรวัดน์ รุ่งเลิศระกูลชัย	คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี

คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงาน ในพื้นที่เมืองเก่า

๑. นายวทัญญู ณ ถลาง	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๒. รองศาสตราจารย์ ประสงค์ เอี่ยมอนันต์	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๓. นายบุญญวัฒน์ ทิพทัส	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๔. นายมานิตย์ ศิริวรรณ	ประธานอนุกรรมการ
๕. นายเฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ	รองประธานอนุกรรมการ
๖. เลขาธิการสำนักงานนโยบาย
และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนกรมศิลปากร	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม
ในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรม
และสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้แทนสมาคมนักผังเมืองไทย	อนุกรรมการ
๒๑. นายสุวิชัย รัศมิภูติ	อนุกรรมการ
๒๒. นางนิตานาถ สติรกุล	อนุกรรมการ
๒๓. รองศาสตราจารย์ เอกรินทร์ อนุกุลยุทธชน	อนุกรรมการ

๒๔. ผู้แทนชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยความเห็นชอบ

ของประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒๕. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบาย

และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อนุกรรมการและเลขานุการ

๒๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบาย

และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒๗. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบาย

และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สารบัญ

คำนำ	ก
ข้อเสนอแนะการใช้ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์	
พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่า	ข
รายชื่อผู้ดำเนินโครงการ	ช
รายชื่อคณะผู้ศึกษาสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา	
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ณ
คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณา	
แผนการดำเนินงานในพื้นที่เมืองเก่า	ญ
กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาเมืองเก่า	
สำหรับประชาชนและเยาวชน	ด
กิจกรรมสำหรับประชาชนทั่วไป	๒
กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับย่าน	๒
กิจกรรมระดับเมือง	๑๘
กิจกรรมระดับประเทศ	๔๕
กิจกรรมสำหรับเยาวชน	๕๕
กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับเมือง	๕๕
กิจกรรมระดับโรงเรียน	๖๕
บรรณานุกรม	

กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ และพัฒนาเมืองเก่า สำหรับประชาชนและเยาวชน

เนื้อหาสาระที่นำเสนอในเอกสารเล่มนี้ เป็นการรวบรวมและนำเสนอ กิจกรรมที่เหมาะสมและน่าสนใจที่ควรนำมาใช้เพื่อการสนับสนุนและเสริมสร้างการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ในพื้นที่ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมตามกลุ่มเป้าหมายหลัก เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มเยาวชน พร้อมทั้งยกตัวอย่างลักษณะของกิจกรรมที่ได้มีการดำเนินการมาแล้วในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า และผู้สนใจที่ต้องการจัดกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนและเมืองเก่าต่างๆ ได้เกิดแนวความคิดหรือสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติจริงกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ผู้จัดกิจกรรมต้องการจะเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย การแบ่งประเภทของกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า มีรายละเอียดดังนี้

๑. กิจกรรมสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไป ในพื้นที่แบ่งตามขอบเขตหรือระดับของพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ๑.๑ กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับย่าน
(Neighborhood, Community or District Activities)
- ๑.๒ กิจกรรมระดับเมือง (Urban Activities)
- ๑.๓ กิจกรรมระดับประเทศ (National Activities)

๒. กิจกรรมสำหรับกลุ่มเยาวชน ในที่นี้แบ่งตามพื้นที่ที่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่ แบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๒.๑ กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับเมือง
(Neighborhood, Community or District Activities)

๒.๒ กิจกรรมระดับโรงเรียน (School Activities)

๑. กิจกรรมสำหรับประชาชนทั่วไป

ภาคประชาชนทั่วไปเป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทั้งในด้านอายุ เพศ การศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิต ลักษณะและรูปแบบของกิจกรรมที่จัดจึงต้องคำนึงถึงภาพรวมของกลุ่มคนผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่เป้าหมายนั้นๆ เป็นสำคัญ เพื่อเป็นการง่ายต่อการพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ในที่นี้จึงนำเสนอรูปแบบของกิจกรรมโดยแบ่งตามขอบเขตหรือระดับของพื้นที่ซึ่งเป็นเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม แบ่งเป็น ๓ ระดับ มีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับย่าน (Neighborhood, Community or District Activities)

กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับย่าน เป็นลักษณะกิจกรรมที่ผู้จัดต้องการเน้นผลสัมฤทธิ์จากการจัดกิจกรรมให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่เฉพาะส่วนของเมือง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนระดับพื้นที่ย่อย (Area-Based) ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มผู้คน ที่อาศัยอยู่ในละแวกชุมชน หมู่บ้าน ย่าน หรือพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งที่สำคัญในเขตเมืองเก่า กิจกรรมที่จัดมีจุดประสงค์หลักที่ต้องการเสริมสร้างให้กลุ่มคนในพื้นที่ดังกล่าวได้รับความรู้/ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และ

ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความตระหนัก มีจิตสำนึก และทำดีที่สุด เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาสภาพแวดล้อม ของพื้นที่ที่ดินมีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในเขตเมืองเก่า เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกันที่สอดคล้อง และเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนใน ละแวกชุมชนหรือย่านนั้นๆ

ลักษณะของกิจกรรม : การเลือกกิจกรรมผู้จัดต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มคนและความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะนำไปจัดในพื้นที่เป้าหมาย เป็นสำคัญ ตัวอย่างกลุ่มคนที่สำคัญที่อยู่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ในเขตเมืองเก่าที่ควร นำมาพิจารณาเป็นกลุ่มคนเป้าหมายในการจัดกิจกรรม ได้แก่

- กลุ่มคนที่เป็นเจ้าของหรือผู้อยู่อาศัยในอาคารบ้านเรือนที่มีรูปทรงและ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของเมือง เช่น ย่าน อาคารเรือนแถวไม้ริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ย่านอาคาร เก่ารูปทรงสถาปัตยกรรมแบบชิโน-โปรตุกีส บริเวณถนนตีบุก ถนน กระปี่ ถนนกลาง และถนนยาวราช ในเขตเทศบาลนครภูเก็ต ย่าน อาคารเก่าถนนนครนอก ถนนนครใน และถนนนางงาม ในเขตเมืองเก่า สงขลา ย่านอาคารเก่าบริเวณถนนอุดมธारा และถนนศรีตะกั่วป่า ใน เขตเมืองเก่าตะกั่วป่า จังหวัดพังงา และย่านอาคารเก่าถนนยมจินดา บริเวณตลาดเก่าเมืองระยอง เป็นต้น
- กลุ่มคนในย่านการค้าขายเก่าของเมือง ย่านที่มีอาหารอร่อยและร้าน อาหารจำนวนมาก หรือย่านที่มีการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิมที่ยัง หลงเหลืออยู่ในพื้นที่เมือง เช่น ย่านยาวราช ย่านการค้าเก่าแก่ของ คนจีนในกรุงเทพมหานคร ย่านชุมชนกุฎีจีน กรุงเทพมหานคร ทำขนม ฝรั่งแบบโบราณ ย่านชุมชนบ้านบาตร กรุงเทพมหานคร ทำบาตรพระ ด้วยมือ เป็นต้น

- กลุ่มคนผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบวัดหรือแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเมือง เช่น ย่านชุมชนกุฎีจีน ชุมชนที่ผู้คนอยู่ร่วมกันกับวิถีชีวิต ๓ ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม เหมือนในอดีตสมัยกรุงธนบุรี เป็นต้น

จากสภาพพื้นที่ ลักษณะการประกอบอาชีพ และบทบาทหน้าที่ของผู้คนในแต่ละย่านแต่ละบริเวณของเมืองที่แตกต่างกันนี้ มีผลให้กลุ่มคนดังกล่าวมีวิถีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน มีช่วงเวลาที่จะตกในการมาร่วมทำกิจกรรมที่ไม่พร้อมกัน และมีความสามารถในการรับรู้และทำกิจกรรมที่แตกต่าง การพิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรมเพื่อนำเข้าไปทำในพื้นที่ระดับย่อยนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้จัดจะต้องเข้าใจและคำนึงถึงลักษณะของกลุ่มคนเหล่านั้นๆ เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ประสบผลสำเร็จ ประชาชนในพื้นที่เกิดความเข้าใจ ตระหนัก และสามารถให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการทำกิจกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในการร่วมกันคิดและทำกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าในเวลาต่อมา รวมไปถึงการนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งในที่สุด

การจัดกิจกรรมในระดับพื้นที่ย่อยนี้ ผู้จัดกิจกรรมอาจไม่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกพื้นที่เป้าหมายได้รับรู้รับทราบมากเท่าไรนัก เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการจัดขึ้นและทำกันเฉพาะกลุ่มคนภายในพื้นที่ชุมชนหรือย่าน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่เท่านั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าไปประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลการจัดกิจกรรมให้คนในพื้นที่เป้าหมายรับรู้รับทราบอย่างทั่วถึงในทุกบ้านหรือทุกหลังคาเรือน สำหรับผู้จัดกิจกรรมในที่นี้อาจเป็น ผู้นำชุมชน กลุ่มคนในชุมชนหรือพื้นที่เป้าหมายเอง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่สนใจเรื่องราวบางประเด็นของความเป็นเมืองเก่าในย่าน

นั้นๆ แล้วต้องการเข้ามาจัดกิจกรรมร่วมกับคนในพื้นที่ก็ได้ เช่น นิสิต นักศึกษา สถาบันการศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรธุรกิจภาคเอกชน มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรม : ในพื้นที่เป็นตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจที่สามารถนำเข้าไปจัดได้ในพื้นที่ระดับละแวกชุมชน ย่าน หรือระดับชุมชน หรือพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองเก่า รวมถึงตัวอย่างการจัดกิจกรรมของชุมชนต่างๆ ที่สามารถดำเนินการและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก เช่น ชุมชนย่านกุฎีจีน กรุงเทพมหานคร และชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น

กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ละแวกชุมชน ชุมชน หรือย่านต่างๆ ของเมือง

ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารบ้านเรือน ทางเดินเท้า และพื้นที่ว่างสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันภายในชุมชน มีสภาพสกปรกรกรุงรัง ทรุดโทรม ไม่น่าดู และขาดการบูรณะมาเป็นเวลานาน ทั้งนี้ชุมชนและผู้นำชุมชนอาจขอการสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมจากบริษัทห้างร้านต่างๆ รวมถึงการขอคำปรึกษาจากผู้รู้ สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และคุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ไม่ไปทำลายหรือลดคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น ขณะเดียวกันในพื้นที่ส่วนที่ยังไม่มีคุณค่าก็สามารถสร้างคุณค่าและความน่าสนใจให้เกิดขึ้นมาได้เช่นกัน

กิจกรรมในลักษณะดังกล่าว ได้แก่ การทาสีอาคารบ้านเรือน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน โดยการปลูกและตกแต่งพื้นที่ด้วยต้นไม้ที่เป็นพันธุ์ไม้

พื้นที่น การปรับปรุงภูมิทัศน์หน้าบ้านให้สะอาดน่ามอง การรณรงค์เก็บขยะและทำความสะอาดในที่สาธารณะของชุมชน การจัดภูมิทัศน์บริเวณป้ายรอรถประจำทาง และการจัดระเบียบป้ายโฆษณาและผ้าใบกันแดดหน้าร้านค้า เป็นต้น การจัดกิจกรรมดังกล่าวผู้จัดอาจเลือกใช้อุปกรณ์และวันสำคัญต่างๆ เป็นจุดเริ่มต้นในการจัดกิจกรรมก็ได้

กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชนด้วย “สี” บริเวณอาคารพาณิชย์ย่านตลาดอัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

บริษัทเอกชนได้ลงนามความร่วมมือกับเทศบาลตำบลอัมพวา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชาวชุมชนอัมพวา และเจ้าของอาคาร ร่วมกันดำเนินโครงการฟื้นฟูบูรณะทาสีกลุ่มอาคารพาณิชย์ย่านตลาดสดอัมพวา ภายใต้หลักวิชาการด้านสถาปัตยกรรมบนรากฐานของประวัติศาสตร์ เพื่อให้ชุมชนมีเอกลักษณ์เหมาะสมกับวิถีชีวิตชุมชนริมคลอง เพื่อสร้างความภูมิใจให้กับชาวอัมพวา และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว
เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชนในลักษณะต่างๆ

กิจกรรมการทำแผนที่ชุมชน หรือแผนที่มรดกทางวัฒนธรรม

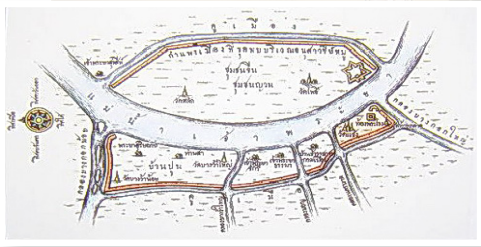
แผนที่ชุมชน หรือแผนที่มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage Atlas) คือ จุดอ้างอิงร่วมของทุกภาคส่วนในการระบุทรัพยากรทางวัฒนธรรมอันเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญของชุมชน โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่มีชีวิต (Living Heritage) เน้นการพัฒนาชุมชนผ่านกระบวนการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมอย่างครบถ้วนตั้งแต่พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมือง สถาพงศ์ประกอบทางกายภาพในปัจจุบัน รวมไปถึงองค์ประกอบที่สำคัญอื่นๆ เช่น บ้านเรือนเก่าแก่ ระบบคูคลอง ต้นไม้ใหญ่ พันธุ์ไม้พื้นถิ่น ฯลฯ อันเป็นส่วนหนึ่งที่ประกอบกันเป็นคุณค่าร่วม (Collective Value) ของสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ซึ่งมีใช้มีแต่โบราณสถาน วัด วัง ที่มีคุณค่าสูงเท่านั้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๕๐)

เนื่องจากแผนที่ชุมชนมีรูปแบบและลักษณะที่เข้าใจง่าย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันที่สามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกระดับ มีลักษณะเป็นพลวัต ยืดหยุ่น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ด้วยเพราะในแต่ละท้องถิ่นมีความงามและหลากหลายของมรดกทางวัฒนธรรม ภายใต้กรอบวิธีคิดที่ต่างกันไปตามสภาพของพื้นที่ ผู้คน และเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น แผนที่ชุมชนจึงมักถูกใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับหน่วยงานท้องถิ่นและประชาชน ในการเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญด้านมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน ช่วยตรวจสอบเฝ้าระวังการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมและตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงที่จะทำลายคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในกระบวนการวางแผนและบริหารจัดการมรดกทางวัฒนธรรมของตน และช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ เพื่อสร้างการรับรู้สาธารณะในการร่วมกันกำหนดทิศทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในระดับท้องถิ่นอย่างเหมาะสมในอนาคต

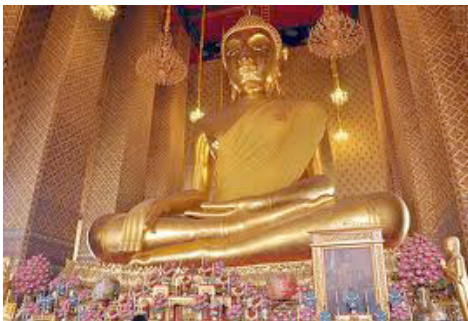

ตัวอย่างแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา: <http://www.samchuk.in.th/flight-market.html>

แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญภายในชุมชนย่านกุฎีจีน กรุงเทพมหานคร

(ภาพใหญ่) สภาพพื้นที่ชุมชนย่านกุฎีจีนในปัจจุบัน
(ภาพเล็ก)แผนที่เก่าแสดงสถานที่สำคัญสมัยกรุงธนบุรี

การทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรม “ย่านกุฎีจีน” ร่วมกับคณาจารย์และนักศึกษา
ซึ่งเป็นที่มาของกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนในเวลาต่อมา

แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมชุมชนกุฎีจีน (Cultural mapping)

ขนมฝรั่งกุฎีจีน

บ้านวินด์เซอร์

โปสเตอร์แสดงถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

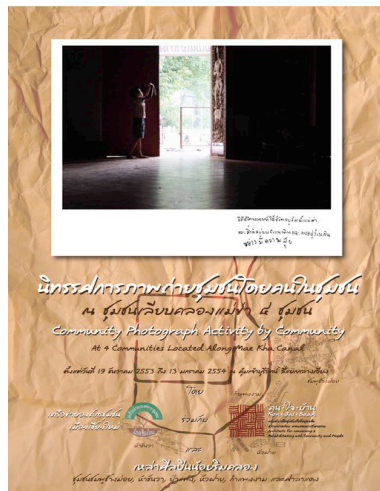

กิจกรรมการจัดนิทรรศการภายในชุมชน

ลักษณะกิจกรรมเป็นการนำเรื่องราวต่างๆ ที่สำคัญของชุมชนมาจัดแสดง นิทรรศการให้คนในชุมชนได้รับรู้เรื่องราว ชာบซึ้ง และเห็นคุณค่าความสำคัญ ของชุมชนและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน โดยสิ่งที่สามารถนำมาจัด แสดงนิทรรศการ ได้แก่ ภาพเก่าของชุมชนเมื่อครั้งในอดีต ภาพวาดและภาพถ่าย เกี่ยวกับผู้คน วิถีชีวิต และสภาพแวดล้อมของชุมชน ฝีมือของศิลปินหรือคนใน ชุมชนเอง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ผู้คนในชุมชนโดยเฉพาะเยาวชนหรือคน รุ่นหลังได้มีโอกาสเข้าใจในความเป็นมา และความสำคัญของพื้นที่ที่ตนเองและ ครอบครัวตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ เกิดความประทับใจ รัก และหวงแหนชุมชนของ ตนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การร่วมมือกันของคนในชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนา สภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป

การจัดนิทรรศการภาพถ่ายผู้คนและมรดกทางวัฒนธรรม
ในชุมชนย่านกุฎีจีน

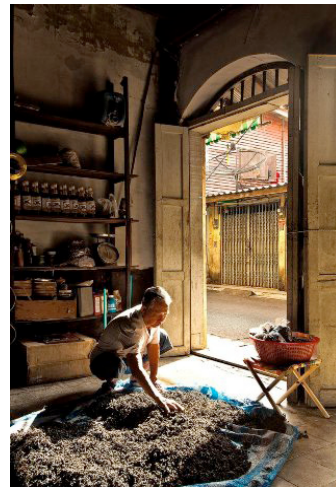

โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การจัดนิทรรศการ
ภาพถ่ายฝีมือเยาวชนใน ๕ ชุมชน
ริมคลองแม่ข่า เทศบาลนครเชียงใหม่

การจัดนิทรรศการภาพถ่ายในชุมชนริมน้ำจันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

พิธีมอบรางวัลและเปิดนิทรรศการภาพถ่าย โครงการประกวดภาพถ่าย “วันนี้องวันวาน ที่ริมน้ำจันทบุรี” จัดเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ ณ บ้านเรียนรู้ประจำชุมชนริมน้ำจันทบุรี (บ้านเลขที่ ๖๙) ชุมชนริมน้ำจันทบุรี การประกวดภาพถ่ายแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทวิถีชีวิตในชุมชนริมน้ำจันทบุรี และประเภทความงามของภูมิทัศน์ในชุมชนริมน้ำจันทบุรี

รางวัลชนะเลิศประเภทวิถีชีวิต ชื่อภาพ “ตากเมล็ดพันธุ์พืชป่าสมุนไพรร”

กิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ลักษณะกิจกรรมเป็นการนำเรื่องราวและความหมายของสิ่งที่ได้ดำเนินการและคาดว่าจะดำเนินการภายในชุมชนหรือในย่านสำคัญต่างๆ ในพื้นที่เมืองเก่ามาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สังคม คนในย่าน หรือคนในชุมชนนั้นๆ ได้รับรู้และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อขยายกระบวนการมีส่วนร่วมออกสู่วงสังคมที่กว้างออกไป ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างคนในชุมชน ด้วยการมีช่องทางการสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันคนในเมืองได้สูญเสียลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติพี่น้อง หรือความใกล้ชิดในชุมชนจากการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย (Modernization) ที่เข้ามา ลักษณะของกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การทำเอกสารเผยแพร่ จัดหมายข่าวชุมชน (Community News) การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเสียงตามสายหรือวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น การเผยแพร่ผ่านทางเคเบิลทีวีและเว็บไซต์ของชุมชน เป็นต้น กิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ดังกล่าวทางชุมชน หรือผู้ที่จัดกิจกรรมนี้ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นให้คนในชุมชนและในสังคมเมืองได้เห็นคุณค่าของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ในที่สุดจะพัฒนาไปสู่ความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายชุมชนเมืองได้ในอนาคต

ตัวอย่างเอกสารและจดหมายข่าวเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชน

**เชิญชวนชาวคริสต์ในกรุงเทพฯ
เปิดบ้านต้อนรับ
นักท่องเที่ยว**

วันที่ ๑-๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ กรุงเทพฯ มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมากเดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงเทศกาลสงกรานต์...

งานเทศกาลสงกรานต์ในกรุงเทพฯ มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมากเดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงเทศกาลสงกรานต์...

**มารู้จักประวัติ อาสนวิหาร
พระนางมา
รีอา
ปฏิสนธิ
นิรมล**

มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมากเดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงเทศกาลสงกรานต์...

งานเทศกาลสงกรานต์ในกรุงเทพฯ มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมากเดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงเทศกาลสงกรานต์...

มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศจำนวนมากเดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงเทศกาลสงกรานต์...

**เมืองน่าอยู่
ชุมชนน่าอยู่**

กรุงเทพฯ ๑๐๖๑๑

รวมพลังเกื้อเกื้อกัน รวมพลังความรู้

งานประชุมเชิงปฏิบัติการ "การพัฒนาเมืองน่าอยู่"

วันที่ ๑-๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

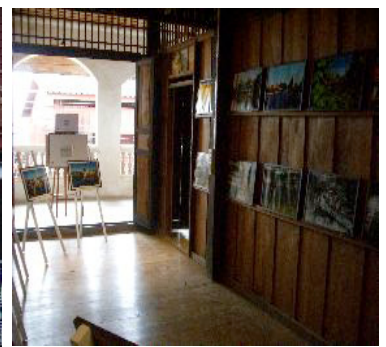
ณ ห้องประชุม...

กิจกรรมการจัดทำศูนย์เรียนรู้ หรือศูนย์ข้อมูลภายในย่านหรือชุมชนในเขตเมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นการจัดหาสถานที่ภายในชุมชน ซึ่งอาจเป็นอาคารหรือเป็นบ้านเรือนของคนในชุมชนที่ยินดีสนับสนุนสถานที่ โดยการนำมาจัดสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้หรือศูนย์ข้อมูลประจำชุมชนหรือย่าน เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชน จัดแสดงผลงาน และจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงเป็นสถานที่ที่ผู้คนในชุมชนมาพบปะพูดคุย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลความรู้ให้กับคนในชุมชน เยาวชน นักท่องเที่ยว และผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้การสร้างศูนย์ดังกล่าวผู้จัดตั้งอาจเป็นหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เข้ามาให้การสนับสนุน แต่การดำเนินการภายในศูนย์ควรให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ที่จะจัดให้มีขึ้นในชุมชนร่วมกัน

ตัวอย่างการจัดทำศูนย์เรียนรู้ และศูนย์ข้อมูลประจำชุมชนในพื้นที่เมืองต่างๆ

ศูนย์เรียนรู้ประจำชุมชนริมน้ำจันทบูร ใช้จัดแสดงเรื่องราวประวัติความเป็นมาของชุมชนริมน้ำจันทบูร และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมต่างๆ เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ประจำชุมชนให้แก่เยาวชน นักท่องเที่ยว และผู้สนใจทั่วไป เปิดดำเนินการเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๓

ศูนย์ข้อมูลชุมชนอัมพวา ตั้งอยู่บริเวณริมคลองอัมพวา เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นอาคารเรือนแถวไม้ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิชัยพัฒนา มี ๓ คูหา วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ศึกษาวิจัย จัดแสดง และเผยแพร่ข้อมูลของชุมชนอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดสมุทรสงคราม รวมถึงมีหนังสือ แผนที่ และของที่ระลึกที่เกี่ยวกับชุมชนอัมพวาจำหน่าย เปิดให้ชมเฉพาะวันศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ ตลอดทั้งวัน

๑.๒ กิจกรรมระดับเมือง (Urban Activities)

กิจกรรมระดับเมือง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่เขตเมืองเก่า โดยมีขอบเขตพื้นที่หรือบริเวณการจัดกิจกรรมกว้างออกไปมากกว่าระดับพื้นที่ย่อยหรือกระจายอยู่ตามพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง แล้วมีการเชื่อมโยงกิจกรรมถึงกัน กลุ่มคนเป้าหมายในการจัดกิจกรรมมีความหลากหลายไม่จำกัดว่าเป็นกลุ่มคนกลุ่มใด อาจมีทั้งกลุ่มผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมืองเก่า พื้นที่นอกเขตเมืองเก่า นักท่องเที่ยว หรือกลุ่มคนทั่วไปที่สนใจ โดยสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นได้ ทั้งนี้ ผู้จัดต้องการเน้นผลสัมฤทธิ์จากการจัดกิจกรรมในระดับที่กว้าง นอกเหนือจากจุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาเมืองเก่าของผู้คนในเขตเมืองเก่าร่วมกันแล้ว ยังมีจุดประสงค์ที่มีนัยอื่นร่วมด้วย เช่น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจของเมือง และเพื่อต้องการให้เมืองของตนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมากยิ่งขึ้น

ลักษณะของกิจกรรม : การจัดกิจกรรมในระดับเมืองนั้นผู้จัดกิจกรรมส่วนใหญ่มักเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลพื้นที่ซึ่งมีเมืองเก่า

ตั้งอยู่ ในที่นี้คือ เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยอาจประสานความร่วมมือและขอการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด และหน่วยงานราชการจากส่วนกลาง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น รวมถึงองค์กรธุรกิจภาคเอกชนที่ให้ความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility; CSR) ซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นกระแสที่นิยมทำกัน เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทขายวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง สมาคมผู้ประกอบการโรงแรม และภัตตาคาร เป็นต้น ทั้งนี้ ลักษณะของกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าที่จัดขึ้นจะต้องมีเนื้อหาหรือประเด็นสำคัญของการจัดงานที่ชัดเจน รวมทั้งสอดคล้องกับเอกลักษณ์หรือความเป็นเมืองเก่าของพื้นที่นั้นๆ โดยมีประเด็นสำคัญที่ผู้จัดควรนำมาพิจารณาเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมให้กับเมือง คือ ทรัพยากรที่มีอยู่ในเมืองนั้นๆ ทั้งที่เป็นมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่

- ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการสร้างเมือง หรือที่เรียกว่า “ปุมเมือง”
- องค์ประกอบทางกายภาพที่สำคัญที่มีอยู่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง ไม่ว่าจะเป็น แม่น้ำและลำน้ำสายสำคัญ กำแพงเมือง-คูเมือง ป้อมปราการ แหล่งโบราณสถาน ศาสนสถาน วัด วัง อาคารบ้านเรือนเก่าแก่ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมโดดเด่น อาคารบ้านเรือนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง ย่านการค้าเก่าแก่ และบริเวณที่มีแหล่งศิลปกรรมสำคัญๆ อยู่ในเมือง เป็นต้น
- ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญของเมือง ได้แก่ กลุ่มคน/กลุ่มเชื้อชาติ รูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตดั้งเดิม ภาษา การแต่งกาย อาหาร

และของหวาน การประกอบอาชีพ งานเทศกาลและประเพณีต่างๆ ที่สำคัญ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมในระดับพื้นที่เมืองนี้ ผู้จัดกิจกรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารการจัดงานให้ผู้คนทั้งในเขตเมืองเก่า และผู้ที่สนใจทั่วไปได้รับทราบและเข้าร่วมงานทำกิจกรรมต่างๆ สำหรับสื่อประชาสัมพันธ์ที่นิยมใช้กันมักเป็นสื่อท้องถิ่น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เคเบิลท้องถิ่น หอกระจายข่าว รถกระจายเสียง แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายและแผ่นผ้าโฆษณา และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีอยู่ในการจัดกิจกรรม รวมทั้งชื่อเสียงของการจัดงานนั้น เพราะหากการจัดกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา ประสบผลสำเร็จได้รับความสนใจจากคนภายนอกชุมชนมากเท่าไร ยังมีผลให้ระดับของการจัดกิจกรรมขยายขอบเขตกลุ่มคนเป้าหมายและจุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมที่กว้างออกไป จนอาจไปสู่การจัดกิจกรรมในระดับประเทศได้

ตัวอย่างกิจกรรม : ในพื้นที่เป็นตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจและบางกิจกรรมเป็นที่นิยมจัดกันในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่

กิจกรรมการไหว้พระ ๙ วัด

การไหว้พระเป็นกิจกรรมที่การแสดงออกถึงความศรัทธาและความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชน เพื่อความเป็นสิริมงคลและความก้าวหน้าในชีวิต อีกทั้งยังมีความเชื่อว่า หากขอพรอันใดแล้วอธิษฐานของการไหว้พระจะดลบันดาลให้สมประสงค์ตามพรที่ขอนั้น คดีการไหว้พระ ๙ วัด จึงมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับพุทธศาสนิกชน นอกจากนี้ เลข ๙ ยังพ้องกับคำว่า “ก้าว” หมายถึง ความก้าวหน้า เพิ่มพูนทั้งความมั่นคงของชีวิต ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และเป็นที่รักใคร่ของคนทั่วไป

ในพื้นที่เขตเมืองเก่าหลายแห่งมักมีวัดหรือศาสนสถานจำนวนมากตั้งอยู่ โดยเฉพาะวัดที่มีความสำคัญ เก่าแก่ และมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนจำนวนมากนับถือกัน การส่งเสริมการอนุรักษ์เอกลักษณ์เมืองเก่าสามารถนำมารดกทางวัฒนธรรมประเภทนี้มาเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมได้ และยังสามารถขยายผลไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่นำรายได้มาสู่คนในพื้นที่เมืองนั้นๆ ได้อีกด้วย ปัจจุบันมีเมืองหลายแห่งนิยมทำกิจกรรมในรูปแบบนี้ ไม่จำเป็นต้องเฉพาะพื้นที่ที่เป็นเมืองเก่าเท่านั้น ตัวอย่างการจัดกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของคนทั่วไป ได้แก่ การไหว้พระ ๙ วัด ในเขตเมืองเก่าน่าน และในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ การทำบุญไหว้พระ ๙ วัด พระอารามหลวง รอบเกาะกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นต้น

โปสเตอร์แสดงการจัดกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัดในพื้นที่เมืองต่างๆ

ไหว้พระ ๙ วัด สัมผัสวิถีแห่งบุญ...เมืองเก่าน่าน

สภาพภูมิทัศน์ของตัวเมืองเก่าน่านที่มีวัดจำนวนมากตั้งกระจายอยู่ทั่วเมือง

กิจกรรมการทำบุญไหว้พระ ๙ วัด ๙ พระธาตุ ที่มีอายุรวมกว่า ๔,๕๐๐ ปี ภายในเขตเทศบาลเมืองน่าน และปริมณฑล นอกจากนี้ ยังสามารถท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าน่านและได้สัมผัสวิถีเมืองน่านที่น่าประทับใจไปพร้อมกันด้วยการนั่งสามล้อถีบไปทำบุญไหว้พระ โดยเส้นทางเริ่มต้นที่

๑. วัดพระธาตุแช่แห้ง	พระธาตุเจดีย์คูเมืองน่าน
๒. วัดสวนตาล	นมัสการพระเจ้าทองทิพย์ ทิพย์แห่งทอง
๓. วัดหัวข่วง	หอไตรเอกลักษณะขางน่าน
๔. วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร	วัดหลวงกลางเมือง
๕. วัดภูมินทร์	สถาปัตยกรรมล้ำค่า
๖. วัดพญาภู	พระคู่มาปางลีลาค่าควรเมือง
๗. วัดมิ่งเมือง	มิ่งมงคลแห่งชีวิต
๘. วัดพญาวัด	วัดเป็นใหญ่แห่งวัด
๙. วัดพระธาตุเขาน้อย	โบราณสถาน อายุกว่า ๖๐๐ ปี

กิจกรรมการไหว้พระ ๙ วัด ในพื้นที่เมืองเก่าน่าน จังหวัดน่าน

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๔)

กิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ในเมืองเก่าเชียงใหม่ และไหว้พระ ๙ พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ เป็นการเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลให้แก่ชีวิต ประกอบด้วย วัดเจียงมอัน วัดดอยตุง วัดเจดีย์หลวง วัดพระสิงห์ วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล

เส้นทางการทำบุญไหว้พระ ๙ วัด พระอารามหลวง สักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ตามคติความเชื่อแบบไทยๆ โดยมีเส้นทางเริ่มต้นที่

๑. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)	แก้แหวนเงินทอง ไหลมาเทมา
๒. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์)	ร่มเย็นเป็นสุข
๓. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร	พบแต่สิ่งดีงามในชีวิต
๔. วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร	เสริมสร้างความคิดอันเป็นสิริมงคล
๕. วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร (วัดแจ้ง)	ชีวิตรุ่งโรจน์ทุกคืนวัน
๖. วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร	วิสัยทัศน์กว้างไกล มีเสน่ห์
๗. วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร	มีชัยชนะต่ออุปสรรคทั้งปวง
๘. วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร	มีคนนิยมชมชื่น
๙. วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร	เดินทางปลอดภัยดี มีมิตรไมตรีที่ดี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๔)

กิจกรรมการจัดประกวดภาพถ่าย ภาพวาด คำขวัญ ตราสัญลักษณ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นการจัดประกวด ไม่ว่าจะเป็น ภาพวาด ภาพถ่าย ตราสัญลักษณ์ (Logo) คำขวัญ สโลแกน เรียงความ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง เว็บไซต์ (Web site) पोสเตอร์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของเมืองเก่าหรือพื้นที่ส่วนต่างๆ ในเขตเมืองเก่า ในเรื่องราว แง่มุม หรือมุมมองต่างๆ เช่น สิ่งที่แสดงหรือบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ วิถีชีวิต และความเป็นเมืองเก่า ทั้งในยุคปัจจุบันหรือย้อนรอยอดีต เป็นต้น ทั้งนี้ เรื่องราวหรือประเด็นของการประกวดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้จัดกิจกรรม ส่วนกลุ่มคนเป้าหมายของการจัดกิจกรรม มีทั้งกลุ่มคนเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม หรือกลุ่มคนเป้าหมายที่ความหลากหลาย ทั้งเด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา และบุคคลอื่นๆ ทั่วไป โดยมีเงินรางวัล เกียรติบัตร โล่ หรืออื่นๆ มอบให้ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ นอกจากมีจุดประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาแนวคิด ทักษะฝีมือสำหรับผู้สนใจในกิจกรรมเหล่านี้ให้มีประสบการณ์และความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น รวมทั้งผลงานที่ได้จากการประกวดดังกล่าวผู้จัดยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับเมืองนั้นๆ เพื่อสื่อสารต่อสาธารณชนทั่วไป

ตัวอย่างตราสัญลักษณ์ หรือโลโก้ (Logo) ของชุมชนต่างๆ ที่ออกแบบ
เพื่อใช้ในการสื่อความหมายภาพลักษณ์ชุมชน

รูปจากการจัดกิจกรรมประกวดภาพถ่าย “วิถีชีวิตย่านเมืองเก่าภูเก็ต” ครั้งที่ ๑๒
เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๔

รางวัลชนะเลิศ

ภูเก็ต...สิ่งที่ยังเหลืออยู่
โดย พิชญ์ เยาวีกรมย์

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑

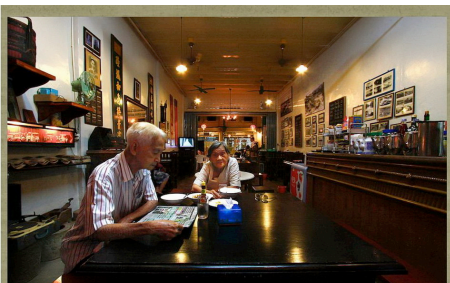

รีดผ้า
โดย ชิตรัตน์ ธารศิริจอน

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๒

เสฟข้าว
โดย อธิ์ เกิดผล

คู่แท้
โดย สิทธิพร วาณิชพันธ์

รางวัลชมเชย

ที่มา : <http://fws.cc/lifephoto/index.php?topic=737>.

ตัวอย่างกิจกรรมการประกวดโลโก้และเว็บไซต์ ของโครงการ “เชียงใหม่ เมืองภาพถ่าย”

กลุ่มเชียงใหม่เมืองสร้างสรรค์ (มหาวิทยาลัยต่างๆ ในเชียงใหม่ ร่วมกับ กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ และ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง) จัดการประกวดเว็บไซต์ เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอุตสาหกรรมของเมืองเชียงใหม่อย่างสร้างสรรค์ จัดขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๓

ตัวอย่างกิจกรรมการจัดประกวดต่างๆ ที่เกี่ยวกับเมือง

กิจกรรมการประกวดออกแบบพื้นที่ย่าน หรือพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นการจัดประกวดการออกแบบพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองเก่า ซึ่งผู้จัดได้มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการออกแบบประกวด เช่น พื้นที่ย่านอาคารเก่า ย่านการค้าเก่า พื้นที่โดยรอบศาสนสถานหรือสถานที่สำคัญของเมือง และพื้นที่ว่างสาธารณะของเมือง เป็นต้น โดยผู้จัดอาจให้ผู้เข้าประกวดสามารถออกแบบพื้นที่ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตน หรือมีการกำหนดความต้องการหรือจุดมุ่งหมายของการออกแบบพื้นที่ไว้ให้ เช่น เพื่อประโยชน์ใช้สอยสูงสุด เพื่อความสวยงามและและความยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของย่านพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น โดยมีเงินรางวัล เกียรติบัตร โล่ หรืออื่นๆ มอบให้ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมสามารถนำแบบที่ผ่านการประกวดแล้ว ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงย่านพื้นที่ส่วนดังกล่าวของเมือง เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาเมืองได้จริงในทางปฏิบัติ

กิจกรรมการทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่เมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นการระดมผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเมืองเก่า ไม่ว่าจะเป็นคนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมืองเก่า ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้รู้ และปราชญ์ท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมกันจัดทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมของเมือง (Cultural Heritage Atlas) โดยผู้จัดต้องจัดเตรียมสถานที่ที่เหมาะสมให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมาพบปะพูดคุย และร่วมกันให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับเมืองเก่า การเก็บรวบรวมข้อมูลนอกจากเป็นข้อมูลจากการบอกเล่าของบุคคลต่างๆ แล้ว ยังรวมถึงการรวบรวมรูปภาพเก่าๆ อุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องใช้ บ้านตึก เอกสาร และหลักฐานสำคัญต่างๆ ที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองเก่า ตลอดจนการออกไปเก็บข้อมูลและภาพถ่ายในสถานที่จริงในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง จากนั้นนำมาเรียบเรียงและถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของแผนที่มรดกทางวัฒนธรรม เพื่อสื่อความหมายถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับเมืองเก่า และเพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญให้กับผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเก่า เยาวชน และคนรุ่นหลัง ได้มีข้อมูลที่ต้องการในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับเมืองเก่า

ในกระบวนการจัดทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าวต้องใช้เวลาในการทำค่อนข้างมาก ต้องมีการประชุมหลายครั้ง เพื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ ร่วมกันอย่างละเอียด ผู้จัดกิจกรรมจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้พร้อม รวมทั้งรูปแบบการระดมความคิดเห็นที่มีความน่าสนใจ ดึงดูดผู้คนให้เข้าร่วมประชุม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี ภายหลังการจัดทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมของเมืองเก่าแล้วเสร็จ ผู้จัดอาจนำข้อมูลที่ได้จากแผนที่ดังกล่าวมาจัดทำเป็นป้ายสื่อความหมาย (Interpretation sign) ติดตามสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเมือง เพื่อเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่

ความรู้และสื่อความหมายให้แก่ประชาชนและผู้สนใจในเรื่องราวของสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในพื้นที่เมืองเก่าได้รับรู้อย่างทั่วถึง

ตัวอย่างป้ายสื่อความหมายที่ติดตั้งตามแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมต่างๆ

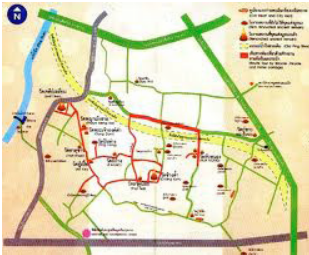
ตัวอย่างการจัดทำแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่ต่างๆ

กิจกรรมการเดินเท้า ปั่นจักรยาน นั่งรถราง รถสามล้อ รถม้า หรือขี่ช้าง ชมเมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ผู้จัดต้องการนำเสนอและสื่อความหมายถึงคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ในเขตเมืองเก่า ให้เป็นที่รับรู้และรู้จักของคนในเขตเมืองเก่า บุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยว โดยผ่านกิจกรรมการเดินทางด้วยยานพาหนะในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับเมืองนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็น การเดินเท้า การขี่จักรยาน การนั่งรถราง รถสามล้อ รถม้า หรือการขี่ช้าง โดยผู้จัดกิจกรรมต้องจัดหาอุปกรณ์ที่สนับสนุนการเดินทางไว้บริการแก่ผู้สนใจเรียนรู้ เช่น ข้อมูลและแผนที่แนะนำเส้นทางการชมเมืองเก่า บริการจักรยาน รถราง รถม้า รถสามล้อ และช้าง รวมถึงผู้ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ หรือมัคคุเทศก์ นอกจากนี้ผู้จัดควรต้องมีการอบรมผู้ประกอบการรถสามล้อ รถราง รถม้า และควาญช้าง ในเรื่องราวความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในเส้นทางชมเมือง และมารยาทในการพูดคุย เพื่อที่จะได้มีความรู้ที่ดีไปบรรยายให้แก่ผู้ที่สนใจและนักท่องเที่ยว

กิจกรรมในลักษณะดังกล่าวนอกจากเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้วิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์การท่องเที่ยวแบบดั้งเดิม รณรงค์ลดการใช้พลังงานในการเดินทาง ลดภาวะโลกร้อน รวมไปถึงเป็นการส่งเสริมกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

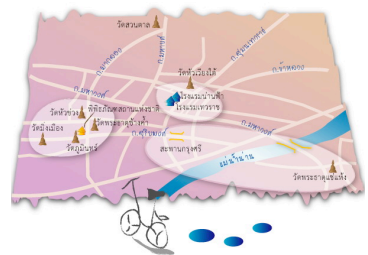
ตัวอย่างแผนที่เส้นทางชมสถานที่สำคัญฯ ในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ ของประเทศไทย

เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่

เมืองเก่าภูเก็ต

เมืองเก่าน่าน

การจัดกิจกรรมขี่จักรยานและนั่งรถรางชมเมืองเก่าเชียงราย จังหวัดเชียงราย

เทศบาลนครเชียงรายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการศึกษาประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยรถรางและรถจักรยานไปตามเส้นทางที่กำหนดไว้ตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและธรรมชาติที่สำคัญในเขตเทศบาล กิจกรรมนี้ได้เปิดตัวโครงการไปเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยมีจุดเริ่มต้นของเส้นทางที่

- จุดที่ ๑ อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช
- จุดที่ ๒ หอวัฒนธรรมนิทัศน์
- จุดที่ ๓ วัดพระสิงห์
- จุดที่ ๔ วัดพระแก้ว
- จุดที่ ๕ วัดจำเมือง
- จุดที่ ๖ วัดพระธาตุคุดอยจอมทอง
- จุดที่ ๗ วัดมิ่งเมือง
- จุดที่ ๘ หอนาฬิกาเฉลิมพระเกียรติฯ
- จุดที่ ๙ สวนดงและโคมเชียงรายเฉลิมพระเกียรติฯ

กิจกรรมนั่งรถรางชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในเมืองเก่า พระนครศรีอยุธยา

กิจกรรมถนนสายวัฒนธรรม หรือถนนคนเดิน

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่นำพื้นที่ว่าง หรือพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองที่มีความสำคัญมาจัดกิจกรรม เช่น บริเวณย่านการค้าเก่า บริเวณที่มีกลุ่มอาคารรูปทรงทางสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นและเก่าแก่ และบริเวณถนนสายสำคัญของเมือง เป็นต้น โดยนำกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนถึง

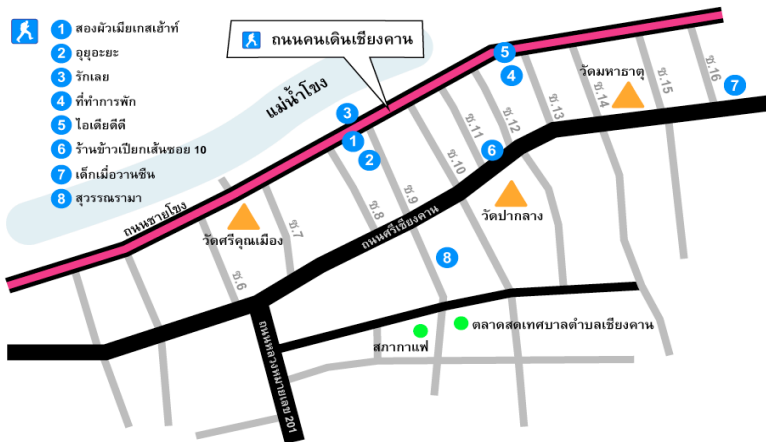
ความเป็นอยู่ของผู้คน วิถีชีวิตชุมชน ความเป็นมา และความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองเก่า มาจัดแสดงให้ผู้คนในเมืองและประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเห็น สัมผัสวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม และรับรู้เรื่องราวที่สำคัญเกี่ยวกับเมืองนั้นๆ รวมถึงร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น กิจกรรมที่นิยมนำมาจัดแสดง ได้แก่ การละเล่นต่างๆ การฟ้อนรำ การขับร้องเพลงพื้นบ้าน การบรรเลงเพลงจากเครื่องดนตรีพื้นเมือง การแต่งกาย อาหารการกิน และงานแสดงศิลปะพื้นเมืองของท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนการนำผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นเมืองจากชุมชนต่างๆ มาจัดแสดงและจำหน่ายในงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

ปัจจุบันการจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวกำลังเป็นที่นิยมทำกันในพื้นที่เมืองต่างๆ และมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป สิ่งสำคัญที่ผู้จัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงและพยายามรักษาให้คงอยู่ คือ การส่งเสริมและเผยแพร่สิ่งที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่นให้คนทั่วไปและคนรุ่นหลังได้รับรู้ ซึ่งควรเป็นจุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรม และเพื่อให้การจัดกิจกรรมมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการจัดตลาดนัดเพื่อค้าขายสินค้า การจัดงานควรมีการจัดแบ่งพื้นที่หรือโซนของการจัดกิจกรรมต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างชัดเจนไม่ปะปนกัน โดยเฉพาะพื้นที่จำหน่ายอาหารและสินค้า ที่สำคัญสินค้าที่นำมาจำหน่ายในงาน ไม่ควรเป็นสินค้าที่มีขายทั่วไปตามตลาดนัด แต่ควรเป็นสินค้าพื้นเมืองหรือสินค้าที่ผลิตขึ้นในชุมชนต่างๆ ส่วนระยะเวลาในการจัดงานขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและโอกาสในการจัดงาน

ตัวอย่างโปสเตอร์แสดงการจัดกิจกรรม “ถนนคนเดิน” ในพื้นที่เมืองต่างๆ

การจัดกิจกรรม “ถนนคนเดินเชียงคาน” จังหวัดเลย

ที่มา: www.chiangkan.com/wp

การจัดกิจกรรม “ถนนคนเดินย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า” ในเขตเทศบาลเมืองยโสธร

ที่มา: http://travel.thaiza.com/detail_182246.html

การจัดกิจกรรมย้อนรอยอดีตเมืองเก่าภูเก็ต
ณ บริเวณถนนกลาง จังหวัดภูเก็ต

เมืองเก่าภูเก็ต

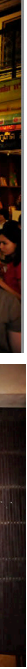
บริเวณย่านการค้าเมืองเก่าชอยรมณีย์ และถนนกลาง เขตอนุรักษ์อาคารสถาปัตยกรรม แบบชิโน-โปรตุเกส

“ปิ่นโตสังสรรค์” กิจกรรมที่ฟื้นความหลังกลิ่นอายวัฒนธรรมจีน ณ ย่านการค้าเมืองเก่า ขอยอรมณีย์ และถนนกลาง ที่มูลนิธิเมืองเก่า จังหวัดภูเก็ต ต้องการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว

การจัดนิทรรศการภาพเก่าเล่าอดีต
จัดแสดงภาพในอดีตของเมืองภูเก็ตที่หาชมได้ยาก

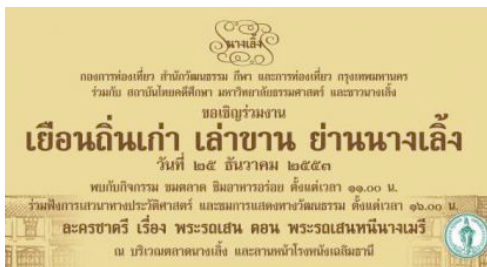

กิจกรรมการจัดเสวนา สัมมนา เวทีสาธารณะ ประชุม หรือ นิทรรศการเคลื่อนที่

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เชิญบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือปราชญ์ท้องถิ่น มาร่วมสนทนา พูดคุย หรือเล่าประสบการณ์ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเมืองเก่าในประเด็นหัวข้อต่างๆ เช่น เรื่องราวความเป็นมาของชุมชน ย่าน หรือสถานที่สำคัญต่างๆ ภายในเมือง ความรักความผูกพันของผู้คนในเมืองเมื่อครั้งอดีต เป็นต้น เพื่อเป็นการแบ่งปัน เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาเมืองในด้านต่างๆ อย่างมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการพัฒนาเมือง และการอยู่อาศัยร่วมกันของคนในเมืองเก่าแบบบูรณาการ ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของชุมชนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ พื้นฟู และรักษาเอกลักษณ์ของพื้นที่ชุมชน สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในย่านเมืองเก่า สำหรับสถานที่จัดกิจกรรมขึ้นอยู่กับจำนวนคน และกลุ่มคนเป้าหมายที่ผู้จัดต้องการให้มาเข้าร่วมกิจกรรม อาจเป็นสถานที่ภายในชุมชน ลานวัด โรงเรียน สวนสาธารณะ หอประชุม และพื้นที่ว่างสาธารณะของเมือง ก็ได้

นอกจากการจัดเวทีเพื่อพูดคุยเล่าเรื่องราวต่างๆ แล้ว ผู้จัดสามารถนำเอาข้อมูล อุปกรณ์ เครื่องมือ ภาพถ่ายเก่า หรือภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการจัดงาน มาจัดแสดงเป็นนิทรรศการประกอบการพูดคุย เพื่อสร้างสีสัน ความน่าสนใจ และเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมก็ได้

ตัวอย่างโปสเตอร์แสดงการจัดกิจกรรมเสวนาในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับเมืองเก่า

การจัดสัมมนาเชิงวิชาการและนิทรรศการ ณ ตลาดน้ำโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

เทศบาลตำบลบางพลี ร่วมกับนักศึกษาศาสาครศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และชาวชุมชนตลาดโบราณบางพลี จัดการสัมมนาเชิงวิชาการและจัดนิทรรศการ “โครงการพัฒนาตลาดเก่าบางพลี ในเชิงอนุรักษ์” ณ ตลาดโบราณบางพลี

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๓

ที่มา : www.paknam.com

กิจกรรมการจัดงานเทศกาลหรืองานประเพณีที่สำคัญของเมือง

ลักษณะกิจกรรมเป็นการนำเอากิจกรรมในงานเทศกาลหรืองานประเพณีสำคัญที่มักทำกันภายในชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา นำมายกระดับและจัดให้เป็นกิจกรรมหลักที่มีความสำคัญของเมืองหรือของจังหวัด ตัวอย่างของการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ เช่น งานมาฆปุรณิสีปราจีน อำเภอสรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี งานประเพณีอุ้มพระดำน้ำ จังหวัดเพชรบูรณ์ งานลอยกระทงสายกาบกล้วย จังหวัดสมุทรสงคราม งานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก จังหวัดยโสธร งานประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และงานเทศกาลดอกลั่นทม จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมดังกล่าว ผู้จัดมักยกระดับการจัดงานให้เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ และจัดเพียงปีละ ๑ ครั้ง โดยมีช่วงเวลาของการจัดงานที่แน่นอนเหมือนกัน ใน ทุกปี สถานที่จัดกิจกรรมก็ต้องมีความสำคัญ หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงมีพื้นที่มากพอที่สามารถรองรับการจัดงานและรองรับผู้คนจำนวนมากที่มาร่วมงานได้ การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ผู้จัดต้องให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้การจัดงานเป็นที่รับรู้และรู้จักของคนทั่วไปในวงกว้าง

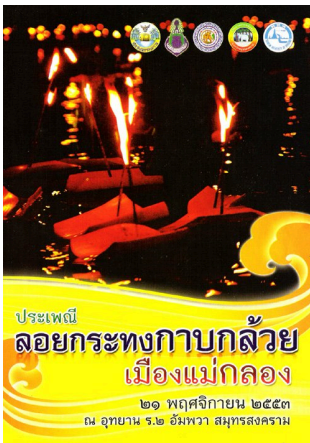
โปสเตอร์แสดงการจัดกิจกรรมงานเทศกาลประเพณีที่สำคัญของเมืองต่างๆ

กิจกรรมเวียนเทียนเนื่องในวันมาฆบูชา “งานมาฆปุรรมมีศรีปราจีน”
ณ วัดสระมรกต อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี

กิจกรรมงานประเพณีลอยกระทงในจังหวัดต่างๆ

ประเพณีลอยกระทงกาบกล้วย บริเวณแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม

ประเพณีลอยกระทงสาย ไหลประทีป ๑,๐๐๐ ดวง บริเวณแม่น้ำปิง อำเภอเมือง จังหวัดตาก

กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมในพื้นที่เมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ต้องการให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เมืองเก่าได้มีส่วนร่วมกันในการจัดการสภาพแวดล้อมของเมือง เพื่อให้เป็นเมืองที่สวยงาม (Beautified City) นำอยู่ ลดภาวะโลกร้อน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงสร้างความน่าสนใจในการดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเยี่ยมชมและสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่เมืองเก่า กิจกรรมในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของเมืองอาจมีได้ทั้ง การทำความสะอาดพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง การรณรงค์คัดแยกและจัดหน้าบ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการปลูกต้นไม้ประจำถิ่น และการจัดระเบียบป้ายโฆษณาในพื้นที่ส่วนที่สำคัญของเมือง เป็นต้น สำหรับสถานที่ที่ใช้ทำกิจกรรมสามารถทำได้ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมืองเก่า ไม่ว่าจะเป็น แม่น้ำ คู คลอง แหล่งน้ำต่างๆ หาดทราย ชายทะเล พื้นที่สองข้างทาง

ถนน เกาะกลางถนน ทางเท้า พื้นที่ว่างสาธารณะ พื้นที่โดยรอบสถานที่ราชการ ศาสนสถาน แหล่งประวัติศาสตร์ และสถานที่สำคัญต่างๆ รวมถึงบริเวณหน้า บ้านและตัวอาคารบ้านเรือนของประชาชนในพื้นที่เมืองเก่า

กิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมในลักษณะต่างๆในพื้นที่เมืองเก่า

๑.๓ กิจกรรมระดับประเทศ (National Activities)

กิจกรรมระดับประเทศ เป็นกิจกรรมที่จัดในพื้นที่เขตเมืองเก่า แต่มีขอบเขต ของกลุ่มคนเป้าหมายที่หลากหลายและมีจุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรม ที่กว้างออกไปกว่ากิจกรรมที่จัดในระดับเมือง โดยกลุ่มคนเป้าหมายในการจัด กิจกรรมไม่จำกัดว่าเป็นกลุ่มคนกลุ่มใด ทั้งกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเมืองเก่า

พื้นที่นอกเขตเมืองเก่า นักท่องเที่ยว หรือกลุ่มคนทั่วไปที่สนใจ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นได้ ส่วนมากมักเน้นกลุ่มคนที่เป็นนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยผู้จัดงานต้องการเน้นผลสัมฤทธิ์จากการจัดกิจกรรมในระดับที่กว้าง โดยเฉพาะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของเมืองหรือจังหวัด และเพื่อต้องการให้เมืองของตนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ส่วนจุดประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาเมืองเก่าของคนในเขตเมืองเก่านั้น อาจไม่ใช่จุดประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมเพราะกลุ่มเป้าหมายกว้างเกินไป แต่พอส่งผลอยู่บ้างจากการทำให้คนในพื้นที่หรือในเมืองนั้นๆ เกิดความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในภูมิลำเนาที่ตนเองตั้งถิ่นฐาน และเกิดความหวงแหนด้วยความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) ในพื้นที่หรือแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่มีอยู่ในพื้นที่เมืองเก่านั้น

ลักษณะของกิจกรรม : การจัดกิจกรรมในระดับประเทศ ผู้จัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานในระดับจังหวัดหรือจังหวัดร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึงองค์กรธุรกิจภาคเอกชนที่สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดงาน เนื่องจากการจัดงานเป็นงานใหญ่มีกิจกรรมหลากหลายอย่างภายในงาน ต้องใช้เทคโนโลยีและผู้คนจำนวนมากในการจัดงาน จึงต้องใช้งบประมาณในการจัดงานค่อนข้างสูง ผู้จัดจึงต้องหางบประมาณจากภายนอกพื้นที่มาสนับสนุน เพื่อให้งานที่จัดออกมาดีและเป็นที่ชื่นชอบของคนส่วนใหญ่ ซึ่งการจัดกิจกรรมในระดับประเทศนี้บางงานมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปถึงต่างประเทศก็มี สำหรับลักษณะของงานที่จัดขึ้นต้องมีประเด็นหรือเนื้อหาสำคัญของการจัดงานที่โดดเด่น สอดคล้องกับวัฒนธรรม ภาพลักษณ์ หรือความเป็นตัวตนของพื้นที่

ที่ใช้ในการจัดงาน โดยประเด็นสำคัญที่ผู้จัดควรนำมาพิจารณาเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

- ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการสร้างเมือง หรือที่เรียกว่า “ปุมเมือง”
- ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียงที่อยู่ในพื้นที่ เช่น แม่น้ำ คลอง ทะเลสาบ หนองน้ำ บึง ฯลฯ
- การเป็นที่ตั้งของสถานที่ สิ่งของ และบุคคลสำคัญที่อยู่หรือเคยอยู่ในพื้นที่เมืองเก่านั้นๆ เช่น พระพุทธรูป สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาสนสถานหรือวัดสำคัญ ประจำเมือง แหล่งโบราณสถาน และบ้านเกิดของบุคคลสำคัญ เป็นต้น
- กิจกรรม เทศกาล งานประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นของเมืองหรือพื้นที่ที่ใช้จัดงาน เช่น งานเทศกาลแห่เทียนเนื่องในวันเข้าพรรษา งานเทศกาลไหว้พระจันทร์ งานเทศกาลถือศีลกินเจ และงานเทศกาลประเพณีวันสงกรานต์ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมในระดับประเทศนี้ ผู้จัดกิจกรรมจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของการจัดงานให้ผู้คนได้รับรู้รับทราบอย่างกว้างขวาง ทั้งผู้คนที่อยู่ในเขตเมืองเก่า ประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และอาจรวมไปถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ในประเทศต่างๆ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้รับทราบและอยากมาเข้าร่วมงานและทำกิจกรรมร่วมกันสำหรับสื่อประชาสัมพันธ์ที่นิยมใช้กัน ได้แก่ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ป้ายโฆษณา และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรม : ในที่นี้เป็นตัวอย่างกิจกรรมที่ได้มีการจัดขึ้นในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ และเป็นกิจกรรมที่รู้จักของคนทั่วไปในวงกว้าง ได้แก่

กิจกรรมงานเทศกาลและประเพณีที่สำคัญของเมือง

ลักษณะกิจกรรมเป็นการนำเอากิจกรรมที่จัดในงานเทศกาลหรืองานประเพณีที่มีความสำคัญในระดับเมือง มายกระดับของการจัดงานให้มีความยิ่งใหญ่และมีความสำคัญในระดับประเทศ แม้ว่าลักษณะของการจัดกิจกรรมดังกล่าวจะมีการจัดกันทั่วไปในชุมชนหรือในพื้นที่เมืองต่างๆ ของประเทศ แต่การจัดกิจกรรมในพื้นที่บางเมืองก็ได้รับความนิยม เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ส่งผลให้การจัดกิจกรรมในพื้นที่เมืองดังกล่าวถูกผลักดันหรือยกระดับให้เป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งใหญ่ในระดับประเทศหรือระดับชาติ ซึ่งส่วนหนึ่งก็มีผลให้ผู้คนในเมืองนั้นๆ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของตน และรู้สึกได้ถึงการเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ชุมชน หรือเมืองนั้นๆ

ตัวอย่างของการจัดกิจกรรมที่สำคัญที่ได้รับความนิยม มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักอย่างมากของคนไทยทั่วไปและชาวต่างชาติ ได้แก่ งานเทศกาลแห่เทียนเนื่องในวันเข้าพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี งานเทศกาลสงกรานต์ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ งานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ จังหวัดสุโขทัย และงานเทศกาลกินเจ จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

การจัดกิจกรรมงานประเพณีบุญบั้งไฟ หรือ งานบุญเดือนหก ณ สวนสาธารณะพญาแถน เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

งานเทศกาลแห่เทียนพรรษา
ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี
ที่มา: <http://guideubon.com>
และ <http://www.muangthai.com>

งานเทศกาลออกพรรษา “บั้งไฟพญานาค” จังหวัดหนองคาย

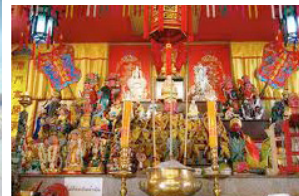
กิจกรรมเทศกาลออกพรรษา

20-26 ต.ค.53 เวลา 18.00 - 23.00 น.	ถนนอาษาฯ ชมการแสดง บริเวณริมเขื่อนเมืองโขงฝั่ง จ.ลาววัดสุทัศน์ - วัดศรีบุญเรือง อ.เมืองหนองคาย
21-22 ต.ค.53 เวลา 19.30 น.	ชมการแสดงแสงเสียง เบื้องต้นบนบึงโขงหลวง บริเวณเขื่อนฟอสฟอรัสวัดลำสวน อ.เมืองหนองคาย
23-25 ต.ค.53 เวลา 09.00 - 17.00 น.	ชมการแสดงเรือยาวประเพณีออกพรรษา บริเวณลำน้ำโขง - วัดสิริมาภิมุข อ.เมืองหนองคาย
20-26 ต.ค.53 เวลา 19.00 - 22.00 น.	ชมการแสดงแสงเสียง บริเวณบึงโขง จากลำน้ำลำสวน - วัดสิริมาภิมุข อ.เมืองหนองคาย
23 ต.ค.53 เวลา 08.00 น.	พิธีบวงสรวงเจ้าแม่ลอจนา บริเวณลำน้ำโขงท่าเรือ อ.เมืองหนองคาย
23 ต.ค.53 เวลา 10.00 น.	พิธีบวงสรวงพระธาตุขามแก่น บริเวณลำน้ำโขงริมเขื่อน
23 ต.ค.53 เวลา 18.00 น.	ชม “ปรากฏการณ์ไฟพญานาค” บริเวณบึงน้ำโขง อ.เมือง, อ.ศรีเชียงใหม่, อ.เมืองหนองคาย, อ.โพนพิสัย, อ.รัตนวาปี, อ.ปากคาด, อ.รัตนวาปี และ อ.เมืองหนองคาย
23 ต.ค.53 เวลา 18.00 น.	ร่วมประเพณีการเซ่นเทียนคู่เทียน 11 และ แสงกระทงสาย บริเวณลำน้ำโขง อ.เมืองหนองคาย
24 ต.ค.53 เวลา 06.00 น.	ร่วมปล่อย “ขบวนคาราวีโรชนะ” บริเวณถนนเทศบาลเมืองหนองคาย

จังหวัดหนองคาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย เทศบาลเมืองหนองคาย ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุดรธานี จัดงานเทศกาลออกพรรษา “บั้งไฟพญานาค” เป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนตุลาคม ซึ่งจะมีประชาชนทั่วทุกภูมิภาคเดินทางมายังจังหวัดหนองคายเพื่อสัมผัสกับปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เรียกว่า “บั้งไฟพญานาค” ลูกไฟสีแดงอมชมพู ที่พุ่งขึ้นจากลำน้ำโขง เหมือนดอกไม้ไฟหรือพลุ ปรากฏการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นเพียงปีละครั้ง ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ และในวันดังกล่าวจะมีพิธีบวงสรวงพญานาคตามแบบโบราณ ณ ศาลหลักเมืองปากห้วยหลวง อำเภอโพนพิสัย ส่วนในเขตเทศบาลเมืองหนองคายได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ ถนนอาหาร การประกวดกระทงยักษ์ การแข่งขันเรือยาวประเพณี ชิงถ้วยพระราชทานฯ การแสดงแสง-สี-เสียงเปิดตำนาน “บั้งไฟพญานาค” การประกวดปราสาทผึ้งแบบดั้งเดิม การลอยเรือไฟบูชาพญานาค การลอยกระทงสาย การดักบาตรเทโวโรหณะ เป็นต้น

งานเทศกาลกินเจ หรือประเพณีถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ต ร่วมกับ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภูเก็ต จัดงานประเพณีถือศีลกินผัก เป็นประจำในวัน ๑ - ๙ ค่ำ เดือน ๙ ของจีน (เดือนตุลาคมของทุกปี) เป็นงานประเพณีที่เป็นสิริมงคลและปฏิบัติสืบทอดกันมายาวนานกว่า ๑๘๐ ปี ในระหว่างการถือศีลกินผักจะมีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อ และมีการแห่เทพเจ้าไปตามถนนสายต่างๆ ประเพณีนี้ถือว่าเป็นการอุทิศความดีให้กับพระและเทวดาฟ้าดิน เพื่อให้ท่านคุ้มครองชาวภูเก็ตและเกาะภูเก็ตตลอดไป

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (๒๕๕๓)

การจัดกิจกรรมการแสดงประกอบแสง สี เสียง

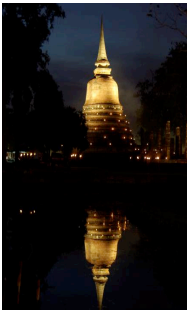
ลักษณะกิจกรรมเป็นการนำเอาประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองเก่า มาจัดทำในรูปแบบของการแสดงที่ให้ความตื่นตาตื่นใจ และน่าสนใจ โดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่างๆ มาช่วยเป็นสื่อผสมในการนำเสนอ และสื่อความหมายของการแสดงนั้นๆ ลักษณะของกิจกรรม ได้แก่ การแสดงแสงสีเสียง (Light and Sound) การแสดงม่านน้ำประกอบแสงสีเสียง พร้อมกับการยิงแสงเลเซอร์ เป็นต้น การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ต้องใช้ผู้แสดงและงบประมาณค่อนข้างมาก ผู้จัดจึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโฆษณาในรูปแบบต่างๆ ออกไปในวงกว้าง และผู้เข้าชมงานต้องเสียค่าบัตรเข้าชมงาน แต่การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ผู้ชมจะได้รับอรรถรสความสนุก และได้ความรู้ในเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเมืองเก่านั้นอย่างเข้าใจ

ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมจะต้องให้ความสำคัญ และคำนึงถึงความเหมาะสมของการเข้าไปดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าวในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งโบราณสถาน หรือสถานที่ที่มีคุณค่าความสำคัญของพื้นที่เมืองเก่า การจัดกิจกรรมจึงต้องจัดด้วยความระมัดระวัง โดยควรให้มีการศึกษาถึงผลกระทบและการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้กับพื้นที่ดังกล่าว ก่อนที่จะมีการดำเนินการจัดงาน

งานแสงสีเสียง สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการแสดงแสง สี เสียง ในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ ของประเทศ

การแสดงประกอบเสียง
Mini Light & Sound
เรื่อง เมืองสุโขทัย
ณ บริเวณวัดสระศรี
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย

การแสดงประกอบแสง สี เสียง
ชุด“ยอยศยิ่งฟ้าอยุธยามรดกโลก”
ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

งานแสดงประกอบแสง สี เสียง ชุด “วิมานนาฏการ”
ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา ร่วมกับ กรมศิลปากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครราชสีมา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัด “งานเทศกาลเที่ยวพิมายนครราชสีมา ในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ณ บริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จุดเด่นของงานเทศกาลที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดนครราชสีมา คือ การแสดงประกอบ แสง สี เสียง วิมานนาฏการ ในชุดการแสดงต่างๆ โดยการเล่าเรื่องราวผ่านท่วงท่าการรำจากภาพจำหลักแสนกับความรุ่งเรืองในยุคสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ ที่ถูกถ่ายทอดเป็นการแสดงที่ยิ่งใหญ่สุดอลังการ

ที่มา : <http://www.krungshing.com/forum/showthread.php?t=175>

๒. กิจกรรมสำหรับเยาวชน

เยาวชนถือเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญและเป็นพลังอันสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและนำพาประเทศชาติสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้ในอนาคต รวมไปถึงการอนุรักษ์เมืองเก่าซึ่งเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติด้วย ซึ่งเมืองเก่าไม่ใช่เป็นเพียงแค่สิ่งของโบราณ แต่คือรากเหง้าของวิถีชีวิตของตน ที่ไม่ควรปล่อยให้มันเป็นเพียงแค่ประวัติศาสตร์เท่านั้น ดังนั้น หากเยาวชนได้รับการปลูกฝังที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม และจริยธรรม ก็จะเกิดความตระหนักรู้ถึงการเป็นผู้สืบทอดและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามด้วยสติปัญญาอันชาญฉลาดให้แก่ชุมชน สังคม และเมืองนั้นๆ ต่อไปได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการพัฒนาเมืองเก่าให้คงอยู่สืบต่อไป เพื่อเป็นการง่ายต่อการพิจารณาเลือกกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าสำหรับเยาวชน ในที่นี้จึงนำเสนอรูปแบบของกิจกรรมโดยแบ่งตามพื้นที่ที่เยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในพื้นที่ แบ่งเป็น ๒ ระดับ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับเมือง (Neighborhood, Community or District Activities)

กิจกรรมระดับละแวกชุมชน ระดับชุมชน หรือระดับเมือง เป็นกิจกรรมที่ผู้จัดต้องการเน้นผลสัมฤทธิ์จากการจัดกิจกรรมให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนในระดับพื้นที่ (Area-Based) โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่อาศัยอยู่ในละแวกชุมชน ชุมชน ย่าน พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งที่สำคัญในเขตเมืองเก่า หรือพื้นที่ในเขตเมืองเก่า ตลอดจนเยาวชนที่อยู่นอกเขตพื้นที่เมืองเก่าได้มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรม โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อต้องการให้เยาวชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาเมืองเก่าที่ถูกต้อง จนเกิดความเข้าใจและ

ตระหนักรู้ในคุณค่าความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่เมืองเก่า และความเป็นเมืองเก่าในพื้นที่ที่ตนเองและครอบครัวตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่

ลักษณะของกิจกรรม : การเลือกรูปแบบกิจกรรมผู้จัดต้องคำนึงถึงลักษณะของชุมชน สภาพแวดล้อม และองค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่มีอยู่ภายในพื้นที่เมืองเก่าซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการจัดกิจกรรม รวมถึงกลุ่มเยาวชนในพื้นที่เองที่มีความหลากหลายทั้งด้านอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาเป็นประเด็นหรือสาระสำคัญในการพิจารณาจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งเพื่อให้การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์หรือตัวตนความเป็นเมืองเก่าของพื้นที่นั้นๆ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมสำหรับเยาวชนยังต้องเน้นถึงความน่าสนใจและน่าติดตาม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ จากการได้ฝึกปฏิบัติหรือได้ทดลองทำจริงด้วยตัวเอง โดยมีวิทยากรที่เป็นผู้มีความรู้หรือปราชญ์ท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชนต่างๆ เป็นผู้คอยแนะนำ ซึ่งจะเกิดเป็นประสบการณ์ที่ดีสำหรับเยาวชน และเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีร่วมกันระหว่างเด็กกับคนในชุมชน และระหว่างชุมชนด้วยกัน สำหรับประเด็นสำคัญที่ผู้จัดควรนำมาพิจารณาเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมในพื้นที่ ได้แก่

- ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการสร้างเมือง หรือที่เรียกว่า “ปุมเมือง”
- ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ภูเขา น้ำตก หาดทราย ชายทะเล แม่น้ำ คลอง บึง หนองน้ำ พื้นที่ป่าไม้ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ พืชพันธุ์ นก แมลง และสัตว์ต่างๆ เป็นต้น
- องค์ประกอบทางกายภาพที่สำคัญที่มีอยู่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง ไม่ว่าจะเป็น โบราณสถาน คูเมือง กำแพงเมือง บ่อน้ำประปา ศาลาการ ศาสนสถาน วัด วัง อาคารบ้านเรือนเก่าแก่ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมโดดเด่น

อาคารบ้านเรือนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญต่างๆ ย่านการค้าเก่าแก่ พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ และบริเวณที่มีแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญตั้งอยู่ในเมือง เป็นต้น

- ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญของเมือง ได้แก่ กลุ่มคน/กลุ่มเชื้อชาติ รูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตดั้งเดิม ภาษา การแต่งกาย อาหาร และของหวาน การประกอบอาชีพ กิจกรรม และงานประเพณีต่างๆ ที่สำคัญ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมสำหรับเยาวชนในพื้นที่ระดับย่อยนั้น ผู้จัดการกิจกรรมส่วนใหญ่มักเป็นสถาบันการศึกษา เครือข่าย มูลนิธิ และองค์กรสถาบันต่างๆ ที่สนใจเรื่องราวของพื้นที่และมีความต้องการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนในเรื่องของการอนุรักษ์ โดยร่วมมือกับกลุ่มคนในชุมชน ผู้นำชุมชน เทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเข้ามาดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกัน รวมถึงอาจขอการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมจากองค์กรธุรกิจ ภาคเอกชนต่างๆ ทั้งภายในจังหวัด หรือจากภายนอก เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทขายวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง สมาคมผู้ประกอบการโรงแรม เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันกระแสความต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility; CSR) กำลังเป็นที่นิยมทำกัน

การจัดกิจกรรมผู้จัดอาจไม่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกพื้นที่เป้าหมายได้รับรู้รับทราบมากนัก เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการจัดขึ้นและทำกันเฉพาะกลุ่มเยาวชนภายในพื้นที่ชุมชน ย่าน หรือในระดับเมืองเท่านั้น แต่ผู้จัดจำเป็นต้องเข้าไปประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองของเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายนั้นได้รับรู้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อความสะดวกใจในการส่งบุตรหลานของตนเข้าร่วมทำกิจกรรม สำหรับ

เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกจากจะได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมเหล่านั้นแล้ว ผู้จัดอาจมีการมอบประกาศนียบัตร และของที่ระลึกต่างๆ ที่แสดงถึงการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมอบให้เพื่อเป็นที่ระลึก โดยเฉพาะของที่ระลึกที่เยาวชนเหล่านั้นเป็นผู้ทำด้วยตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรม : ในที่นี่เป็นตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำไปจัดให้กับเยาวชนในพื้นที่ละแวกชุมชน ย่าน พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองเก่า หรือเยาวชนที่อยู่ในเขตเมืองเก่า รวมถึงตัวอย่างการจัดกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่ต่างๆ ที่สามารถดำเนินการและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก

กิจกรรมการทำแผนที่ชุมชน หรือแผนที่มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมกันทำแผนที่ชุมชน เพื่อสื่อความหมายถึงที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน ย่าน พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองเก่า หรือในพื้นที่เขตเมืองเก่า กิจกรรมการทำแผนที่ชุมชนนี้ผู้จัดควรจัดให้เยาวชนได้มีโอกาสออกไปศึกษาหาความรู้และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านั้นด้วยตนเอง การเก็บข้อมูลสามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น การจดบันทึกข้อมูล การวาดรูป ถ่ายภาพ และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จากนั้นให้นำมารวบรวมแล้วช่วยกันจัดทำเป็นแผนที่ชุมชนที่มีรายละเอียดและข้อมูลต่างๆ พร้อมกับให้เยาวชนได้มีการนำเสนอผลงานที่ทำ ลักษณะของแผนที่ชุมชนที่ดีควรที่จะสามารถสื่อความหมายให้คนทั่วไปรับรู้และเข้าใจได้ง่าย ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมจะต้องจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมดังกล่าวไว้ให้พร้อม

ตัวอย่างกิจกรรมการทำแผนที่ชุมชนของกลุ่มเยาวชนในตำบลศรีดอนชัย จังหวัดเชียงราย

ที่มา : <http://www.mekonglover.com>

กิจกรรมการปลูกต้นไม้ และอนุรักษ์สายพันธุ์ต้นไม้ประจำถิ่น

ลักษณะกิจกรรมเป็นการรณรงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเมือง ลดมลพิษในอากาศ ให้ความรู้กับเยาวชนเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ประจำถิ่น และเป็นการอนุรักษ์สายพันธุ์ต้นไม้ประจำถิ่นและต้นไม้ที่หายาก โดยให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้และรู้จักพันธุ์ไม้ประจำถิ่นที่อยู่ในเมืองหรือในจังหวัดนั้นๆ รวมถึงพันธุ์ไม้มงคล พันธุ์ไม้หายากหรือเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ พันธุ์ไม้ในวรรณคดีและในพุทธประวัติ และให้ช่วยกันจัดเตรียมพื้นที่ปลูก แล้วนำต้นไม้ที่จัดเตรียมไว้เหล่านั้นไปปลูกร่วมกัน พร้อมทั้งจัดทำป้ายสื่อความหมายของต้นไม้แต่ละสายพันธุ์เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับสถานที่ที่ใช้ทำกิจกรรมดังกล่าวสามารถใช้พื้นที่ในส่วนต่างๆ ของเมือง ไม่ว่าจะเป็น พื้นที่ว่างในโรงเรียนต่างๆ ลานวัด ทางเดินเท้า พื้นที่เกาะกลางถนน พื้นที่ว่างสาธารณะ และพื้นที่โดยรอบสถานที่สำคัญๆ ของเมือง เป็นต้น

การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ ผู้จัดควรจัดอย่างต่อเนื่องและกระจายพื้นที่ทำกิจกรรมไปในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง โดยทำเป็นลักษณะของโครงการ เช่น “ป่าในเมืองเพื่อการศึกษา” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้ร่มรื่น สวยงาม และสร้างคุณค่าให้กับพื้นที่เมืองเก่า ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปที่มีโอกาสได้พบเห็นต้นไม้ที่เยาวชนเหล่านั้นเป็นผู้ปลูก

กิจกรรมการดูแลและศึกษาพันธุ์ไม้ในพื้นที่เมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องราวและสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่เมืองเก่านอกเหนือจากมรดกทางวัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ในที่นี้คือ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ โดยศึกษาผ่านกิจกรรมการดูแลและการศึกษาพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ในพื้นที่เมืองเก่า เนื่องจากนกและต้นไม้ทำให้เราได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และเป็นสื่อในการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กลุ่มเพื่อน และคนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ในการจัดกิจกรรมดูแลและศึกษาพันธุ์ไม้ในพื้นที่เมืองเก่านี้ ผู้จัดจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดูแลและต้นไม้ เช่น กล้องส่องทางไกล กระดาษ ดินสอสี คู่มือดูแลและพันธุ์ไม้ และแว่นขยาย เป็นต้น เพื่อให้เยาวชนนำติดตัวไปใช้ในระหว่างการศึกษาและสำรวจธรรมชาติ รวมถึงเชิญนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับนกและต้นไม้มาเป็นผู้แนะนำและให้ความรู้กับเยาวชนในการศึกษา เก็บข้อมูล วิเคราะห์และจำแนกชนิดพันธุ์ ในการทำกิจกรรมดังกล่าวเยาวชนจะต้องรู้จักวิธีการเก็บข้อมูล โดยการจดบันทึกข้อมูล วาดภาพหรือถ่ายรูปรายละเอียดของนกและต้นไม้ที่พบ จัดหมวดหมู่และจำแนกชนิดพันธุ์ แล้วนำมาจัดทำเป็นแผนที่สื่อความหมายแหล่งมรดกทางธรรมชาติในเขตเมืองเก่า โดยผู้จัดอาจนำข้อมูลที่ได้อ้างอิงมาจัดนิทรรศการขึ้นภายในชุมชน

หรือในเมือง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและนำเสนอให้ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในเมืองเก่านั้นๆ ได้รับรู้ รวมถึงอาจมีการจัดการประกวดและจัดนิทรรศการภาพถ่ายหรือภาพวาดที่เกี่ยวกับธรรมชาติในเขตเมืองเก่าโดยฝีมือเยาวชนร่วมด้วยก็ได้

การจัดกิจกรรมดูนกให้กับกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆ

กิจกรรมการทัศนศึกษาในพื้นที่เมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่นำเยาวชนที่อยู่ในชุมชนต่างๆ ทั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองเก่า และไม่ใช่พื้นที่เมืองเก่า ไปทัศนศึกษาหรือศึกษานอกสถานที่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ที่สำคัญในเขตเมืองเก่า เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้และหาความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริงในสถานที่สำคัญต่างๆ ที่อยู่ภายในเมืองเก่า สถานที่ที่จัดกิจกรรมที่สามารถให้เยาวชนเข้าไปศึกษาหาความรู้ในพื้นที่เขตเมืองเก่า ได้แก่ แหล่งโบราณสถาน ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ และบริเวณชุมชนหรือย่านต่างๆ ที่มีความสำคัญ เช่น ย่านการค้าเก่าแก่ ย่านอาคารที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมโดดเด่น ย่านที่เป็นแหล่งประกอบอาชีพดั้งเดิมของเมือง เป็นต้น นอกจากการเข้าไปศึกษาและเยี่ยมชมสถานที่ดังกล่าวแล้ว เยาวชนยังสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่อยู่ภายในชุมชนหรือย่านนั้นๆ เช่น การทำอาหาร ขนม ยาสมุนไพร และการประดิษฐ์เครื่องใช้และเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรมที่กลุ่มเยาวชนได้ทำในระหว่างการทัศนศึกษาในพื้นที่เมืองเก่า

กิจกรรมการอบรมยุวมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

ลักษณะกิจกรรมเป็นการรับสมัครเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมืองเก่าและพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความสนใจเข้าร่วมการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์ท้องถิ่น (มัคคุเทศก์วัฒนธรรมท้องถิ่น) ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนี้เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจ กล้าแสดงออก และเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวในชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่ โดยสามารถนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมและศิลปกรรมท้องถิ่นได้ และเรียนรู้การเป็นเจ้าบ้านที่ดีรู้จักมารยาทการต้อนรับ รวมถึงเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีรายได้เสริมให้กับเยาวชน และช่วยอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมของเมืองให้คงอยู่สืบไป

ทั้งนี้ เมื่อจบการฝึกอบรมดังกล่าวแล้วเยาวชนจะได้รับมอบประกาศนียบัตร และสามารถปฏิบัติงานได้จริงในพื้นที่เมืองเก่านั้นๆ ผู้จัดกิจกรรมจะต้องประสานงานกับเจ้าของสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมและศิลปกรรมหน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ยุวมัคคุเทศก์ดังกล่าวลงไปปฏิบัติงานในสถานที่หรือพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมืองเก่า

ตัวอย่างกลุ่มเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์ในพื้นที่เมืองเก่าต่างๆ

กิจกรรมการออกแบบลวดลาย และทำของที่ระลึกต่างๆ

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ผู้จัดต้องการให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้มีโอกาสเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติทำสิ่งของที่ระลึกต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเน้นให้เยาวชนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์และออกแบบลวดลายลงบนสิ่งของต่างๆ ที่จะนำมาทำเป็นของที่ระลึก การออกแบบลวดลายนี้มีเงื่อนไขที่ต้องการให้เยาวชนสามารถแสดงหรือสื่อความหมายถึงสัญลักษณ์หรือภาพลักษณ์ที่เกี่ยวข้องชุมชน ย่าน พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเมืองหรือเมืองที่ตนอยู่อาศัย แล้วนำมาประดิษฐ์ลงบนสิ่งของต่างๆ เช่น เสื้อ ถุงผ้า เข็มกลัด พวงกุญแจ ที่คั่นหนังสือ โปสการ์ด บัตรส่งความสุข (ส.ค.ส.) สมุดโน้ต กรอบรูป และแม่เหล็กติดตู้เย็น เป็นต้น เมื่อทำกิจกรรมแล้วเสร็จเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำของที่ระลึกที่ตนเองประดิษฐ์เหล่านั้นกลับไปเป็นของที่ระลึกในการเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวอย่างสิ่งของที่ระลึกต่างๆ ที่เยาวชนสามารถออกแบบสร้างสรรค์เองได้

แม่เหล็กติดตู้เย็น

เข็มกลัด

พวงกุญแจทำมือ

โปสการ์ด และ ส.ค.ส.

เสื้อและถุงผ้าสกรีนลายต่างๆ

๒.๒ กิจกรรมระดับโรงเรียน (School Activities)

กิจกรรมระดับโรงเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้จัดมีกลุ่มเป้าหมายเยาวชนที่ชัดเจน คือ เป็นเยาวชนที่เรียนอยู่ตามโรงเรียนต่างๆ ทั้งที่อยู่ในพื้นที่เขตเมืองเก่าหรือนอกเขตเมืองเก่า โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อต้องการให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับความรู้และประสบการณ์จริงในเรื่องราว คุณค่า และความสำคัญของเมืองเก่า ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาเมืองเก่าที่ถูกต้อง จนเกิดความเข้าใจและตระหนักรู้ในคุณค่าความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่เมืองเก่า และความเป็นเมืองเก่าในพื้นที่ที่ตนเองมีส่วนเกี่ยวข้อง นอกเหนือไปจากการเรียนในห้องเรียนตามหลักสูตรการเรียนการสอนปกติเท่านั้น

ลักษณะของกิจกรรม : เนื่องจากกลุ่มเยาวชนที่เรียนอยู่ตามโรงเรียนเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งด้านอายุและระดับการศึกษา การพิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรมผู้จัดจึงเพียงเลือกให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของเยาวชน เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนประเด็นหรือสาระสำคัญของกิจกรรมควรพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม เอกลักษณ์หรือตัวตนความเป็นเมืองเก่าของพื้นที่นั้นๆ รวมถึงการให้ความสำคัญกับความน่าสนใจและน่าติดตาม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ จากการได้ทดลองหรือฝึกปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง โดยมีวิทยากรซึ่งเป็นผู้มีความรู้หรือปราชญ์ท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชนต่างๆ เป็นผู้ให้ความรู้และคำแนะนำแก่เยาวชนขณะฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นการให้ประสบการณ์ที่ดีกับเยาวชนและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีร่วมกันระหว่างเยาวชนกับคนในชุมชน และ

กลุ่มเยาวชนด้วยตนเอง สำหรับประเด็นสำคัญที่ผู้จัดควรมานำพิจารณาเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมในระดับโรงเรียน ได้แก่

- ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการสร้างเมือง หรือที่เรียกว่า “ปุมเมือง”
- ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น หาดทราย ชายทะเล ภูเขา น้ำตก แม่น้ำ คลอง บึง หนองน้ำ พื้นที่ป่าไม้ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ พืชพันธุ์ นก แมลง และสัตว์ต่างๆ เป็นต้น
- องค์ประกอบทางกายภาพที่สำคัญที่มีอยู่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ของเมือง ไม่ว่าจะเป็น โบราณสถาน กำแพงเมือง-คูเมือง บ่อน้ำประปา ศาลาการเปรียญ วัด วัง อาคารบ้านเรือน เก้าอี้ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมโดดเด่น อาคารบ้านเรือนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญต่างๆ ย่านการค้าเก่าแก่ สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์ และบริเวณที่มีแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญๆ ตั้งอยู่ในเมือง เป็นต้น
- ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญของเมือง ได้แก่ กลุ่มคน/กลุ่มเชื้อชาติ รูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตดั้งเดิม ภาษา การแต่งกาย อาหาร และของหวาน การประกอบอาชีพ กิจกรรม และงานประเพณีต่างๆ ที่สำคัญ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมสำหรับกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ ผู้จัดกิจกรรมนอกจากทางโรงเรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมเองแล้ว ส่วนใหญ่มักเป็นสถาบันการศึกษา เครือข่าย มูลนิธิ องค์กร และสถาบันต่างๆ รวมถึงหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งมีความสนใจและเห็นความสำคัญของเยาวชนโดยต้องการให้ความรู้และประสบการณ์เสริมเพิ่มเติมจากการเรียนรู้ไม่เฉพาะแต่ในโรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะเรื่องราวความรู้ที่เกี่ยวกับ

การพัฒนาและการอนุรักษ์พื้นที่เมืองเก่าอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ผู้จัดกิจกรรมอาจขอรับการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมจากองค์กรธุรกิจภาคเอกชนต่างๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทขายวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง เป็นต้น ปัจจุบันกระแสความต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมกำลังเป็นที่ยอมรับกันจึงอาจได้รับความมือเป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมในระดับโรงเรียนผู้จัดอาจไม่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกพื้นที่เป้าหมายได้รับรู้รับทราบมากนัก เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการจัดขึ้นและทำกันเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างๆ ในพื้นที่ชุมชน ย่าน หรือในระดับเมืองเท่านั้น แต่ผู้จัดจำเป็นต้องเข้าไปประสานงานกับทางโรงเรียนต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมายโดยประชาสัมพันธ์ชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม และกำหนดระดับชั้นการศึกษาของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้ประสานงานไปยังผู้ปกครองของนักเรียนในการขออนุญาตให้ส่งบุตรหลานของตนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะในกรณีที่มีการจัดกิจกรรมต้องออกทัศนศึกษานอกสถานที่หรือนอกเขตความรับผิดชอบของโรงเรียน สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกจากจะได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นแล้ว ผู้จัดอาจมีการมอบประกาศนียบัตร และของที่ระลึกต่างๆ ที่แสดงถึงการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะของที่ระลึกที่นักเรียนเหล่านั้นเป็นผู้ทำด้วยตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรม : ในที่นี้เป็นตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำไปจัดให้กับนักเรียนในโรงเรียนระดับชั้นต่างๆ ทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตพื้นที่เมืองเก่า รวมถึงตัวอย่างการจัดกิจกรรมที่สามารถดำเนินการและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก

กิจกรรมการแข่งขันออกแบบแนวคิดการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นการจัดเวทีหรือพื้นที่ให้เยาวชนในโรงเรียนต่างๆ ได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อแข่งขันในการออกแบบแนวคิดในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชน ย่าน หรือพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งในเขตเมืองเก่า จากนั้นนำผลงานการออกแบบของเยาวชนในแต่ละโรงเรียนมาจัดแสดงนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและพิจารณาคัดเลือกผลงานดังกล่าว และให้เยาวชนได้มีโอกาสนำเสนอแนวคิดในการออกแบบผลงานบนเวที ทั้งนี้ผลงานที่ได้รับการคัดเลือกทางผู้จัดควรจะได้ประสานงานและนำเสนอผลงานดังกล่าวให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง เพื่อนำไปพิจารณาปรับใช้ในการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าต่อไป การจัดกิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะสร้างความภาคภูมิใจให้กับเยาวชนและเป็นเกียรติแก่ทางโรงเรียนแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

กิจกรรมประกวดภาพวาด ภาพถ่าย เว็บไซต์ ตราสัญลักษณ์ โปสเตอร์ และอื่นๆ

ลักษณะกิจกรรมเป็นการจัดประกวด ไม่ว่าจะเป็น ภาพวาด ภาพถ่าย ตราสัญลักษณ์ (Logo) คำขวัญ สโลแกน เรียงความ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง เว็บไซต์ (Web site) โปสเตอร์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของเมืองเก่าหรือพื้นที่ส่วนต่างๆ ในเขตเมืองเก่า ทั้งนี้ เรื่องราวหรือประเด็นของการประกวดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้จัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมดังกล่าวควรมีการแบ่ง

ประเภทของการประกวดตามระดับการศึกษา เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น โดยมีเงินรางวัล เกียรติบัตร โล่ หรืออื่นๆ มอบให้ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้โรงเรียนที่สนใจส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับผลงานที่โรงเรียนต่างๆ ส่งเข้าประกวดทั้งหมด ผู้จัดควรนำมาจัดเป็นนิทรรศการเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับรู้ และจัดพิธีประกาศและมอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ผลงานที่ผ่านการประกวดดังกล่าวผู้จัดสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้กับเมืองนั้นๆ เพื่อสื่อสารต่อสาธารณชนต่อไป

**ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการประกวดสำหรับนักเรียนในโรงเรียน
ในเขตอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ที่สามารถมาประยุกต์ใช้ในเรื่องเมืองเก่า**

เทศบาลอำเภอศรีเชียงใหม่ ได้จัดงานวันสิ่งแวดล้อมไทย “คนไทยร่วมใจลดโลกร้อน” เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมด้านการรักษาสีน้ำจืด และตระหนักถึงภาวะโลกร้อน ให้กับนักเรียนในเขตอำเภอศรีเชียงใหม่ ได้เข้าร่วมกิจกรรม ประกวดคำขวัญ เขียนเรียงความ และวาดภาพ โดยมีนายกเทศมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิด และได้รับเกียรติจากนายอำเภอศรีเชียงใหม่ มาเป็นผู้มอบรางวัลให้กับนักเรียนที่ชนะเลิศการประกวดกิจกรรมวาดภาพ เขียนเรียงความ และการประกวดคำขวัญ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ที่มา : http://www.bannapo.org/print.php?type=N&item_id=36

กิจกรรมทัศนศึกษา หรือค่ายเยาวชนอาสาสมัครอนุรักษ์เมืองเก่า

ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่นำนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ทั้งที่อยู่ในพื้นที่เมืองเก่าและไม่ใช่พื้นที่เมืองเก่า ออกไปทัศนศึกษาหรือศึกษานอกสถานที่ในพื้นที่ส่วนต่างๆ ที่สำคัญในเขตเมืองเก่า เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้และหาความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริงจากสถานที่สำคัญต่างๆ ที่อยู่ภายในเมืองเก่า ซึ่งสถานที่จัดกิจกรรมที่สามารถให้เยาวชนเข้าไปศึกษาหาความรู้ในพื้นที่เขตเมืองเก่า ได้แก่ แหล่งโบราณสถาน ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ และบริเวณชุมชนหรือย่านต่างๆ ที่มีความสำคัญ เช่น ย่านการค้าเก่าแก่ ย่านอาคารที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมโดดเด่น ย่านที่เป็นแหล่งประกอบอาชีพดั้งเดิมของเมือง เป็นต้น รวมถึงการศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่อยู่ในบริเวณเมืองเก่า เช่น แหล่งน้ำ ต้นไม้ นก และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เป็นต้น นอกจากการเข้าไปศึกษาและเยี่ยมชมสถานที่ดังกล่าวแล้ว เยาวชนยังสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่อยู่ภายในชุมชนหรือย่านนั้นๆ เช่น การทำอาหาร ขนม ยาสมุนไพร และการประดิษฐ์เครื่องใช้และเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมดังกล่าวผู้จัดควรมีการกำหนดหรือระบุระดับการศึกษาของนักเรียนที่จะเข้าร่วม เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การทำกิจกรรมต่างๆ และการเรียนรู้ร่วมกันของเยาวชนเป็นไปในลักษณะที่ใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม ส่วนระยะเวลาในการจัดกิจกรรมผู้จัดควรเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะการจัดค่ายเยาวชนในบางครั้งมีกิจกรรมหลายอย่างที่ต้องปฏิบัติ จึงอาจใช้เวลามากกว่า ๑ วัน หรือใช้เวลาหลายวันต่อเนื่องกัน เวลาที่เหมาะสมในการจัดจึงควรเป็นช่วงเวลาปิดเทอม หรือวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อความสะดวกในการเข้าร่วมทำกิจกรรมของนักเรียนและคุณครูผู้ควบคุม

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาในแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมต่างๆ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนในลักษณะต่างๆ ให้กับนักเรียน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ได้เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ณ ชุมชนแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในเรื่องเมืองเก่า

โครงการ “เรียนรู้ชุมชนและจิตอาสาเพื่อชุมชน” เป็นการนำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ณ ชุมชนแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ การจัดกิจกรรมดังกล่าวแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มพื้นที่น้ำจืด เยาวชนได้เรียนรู้การทำนาอินทรีย์ที่ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกข้าว และเรียนรู้โรงสีชุมชนที่ก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือกันของคนในชุมชน ส่วนกลุ่มพื้นที่น้ำเค็มเยาวชนได้เรียนรู้การทำเตาเผาถ่านขนาดเล็ก และการเย็บจากสำหรับมุงหลังคา และยังได้เพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิตจากการจับกุ้งจับปลาในบ่อ นอกจากนี้เยาวชนทั้งสองกลุ่มยังต้องศึกษาภูมิปัญญาชุมชน เพื่อนำมาจัดทำ “แผนที่ภูมิปัญญาชุมชน” อีกด้วย

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กรมศิลปากร. ๒๕๒๖. จารึกสมัยสุโขทัย. กรมศิลปากร: กรุงเทพมหานคร.

กรมศิลปากร. ๒๕๓๒. เอกสารกองโบราณคดี หมายเลข ๑/๒๕๓๒

ทฤษฎีและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์อนุรักษ์สถานและแหล่งโบราณคดี.

บริษัทพิริยพัฒน์ จำกัด: กรุงเทพมหานคร.

กรณีการ วิมลเกษม. ๒๕๒๖. อักษรฝักขามที่พบในศิลาจารึกภาคเหนือ.

มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม.

กองโครงการอนุรักษ์. ๒๕๕๒. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเก็บรวบรวม

ข้อมูลอาคารอนุรักษ์จังหวัดเพชรบุรี. ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์: กรุงเทพมหานคร.

กองโครงการอนุรักษ์. มปป. โครงการปรับปรุงพื้นที่ปลูกแถวถนนหน้าพระลาน.

ฝ่ายบริหารงานอนุรักษ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์:

กรุงเทพมหานคร.

คณะกรรมการชำระพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๒.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒.

บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด: กรุงเทพมหานคร ๑,๔๓๖ หน้า.

คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า. ๒๕๔๘.

ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๘ – ๒๕๕๒.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,

กรุงเทพมหานคร.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ๒๕๓๙.

โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพ
แวดล้อมเมืองเก่าพิษณุโลก เสนอต่อสำนักงานนโยบายและ

แผนสิ่งแวดล้อม, กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
กรุงเทพมหานคร.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๖.

โครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุง
สภาพแวดล้อมเมืองเก่ากำแพงเพชร เสนอต่อสำนักงาน

นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
กรุงเทพมหานคร.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๗.

โครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุง
สภาพแวดล้อมเมืองเก่าลพบุรี เสนอต่อสำนักงานนโยบายและ

แผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

และสิ่งแวดล้อม. บริษัทสหธรรมิก จำกัด กรุงเทพมหานคร.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๙.

โครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อม
เมืองเก่านครศรีธรรมราช

เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม.

บริษัทสหธรรมิก จำกัด กรุงเทพมหานคร.

ชาติรี เจริญศิริ. ม.ป.ป. เมื่อนานได้ถูกเลือกเป็นเมืองเก่า.

เอกสารอัดสำเนา ม.ป.ท.

นิจ หิญาธิระนันท์. ๒๕๒๐. การอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรมในเมือง.

ข่าวสารสำนักผังเมือง. ๓๓/๒๕๒๐ หน้า ๒๖-๒๙.

บริษัทวิทยารักษ์ จำกัด. ๒๕๔๑. แผนการจัดการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองเก่าพิมาย เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร.

ประสงค์ เอี่ยมอนันต์. ๒๕๕๐. การพัฒนาเมือง/ชุมชนเมืองในแนวอนุรักษ์. เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการจัดทำมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม: เมืองเก่าภายใต้โครงการบริหารจัดการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม. หน้า ๑-๓๑

ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. ๒๕๓๙. “นันทบุรีศรีนครน่าน” ประวัติศาสตร์ สังคม และคริสต์ศาสนา. ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์: กรุงเทพมหานคร

พงสาวดารเมืองน่าน. ๒๕๐๗. ประชุมพงสาวดารฉบับหอสมุดแห่งชาติ เล่ม ๔ ภาคที่ ๑๐. สำนักพิมพ์ก้าวหน้า: กรุงเทพมหานคร

พรรณเพ็ญ เครือไทย. ๒๕๔๕. อักษรไทยนิเทศ. สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๖. ภาษา – จารึก ฉบับที่ ๙. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร: นครปฐม

ศูนย์นิติศาสตร์. ๒๕๔๑. คู่มือประชาชน กฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล. โครงการเผยแพร่วิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรุงเทพมหานคร
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ. ๒๕๕๐. กฎหมาย-ไทย มิตรภาพแห่งความสุขไร้พรมแดน. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด: กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และคณะสิ่งแวดล้อม
และทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๖.
โครงการจัดทำแผนการจัดการการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อม
เมืองเก่าสงขลา เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพมหานคร.

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทและคณะสิ่งแวดล้อม
และทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๗. โครงการจัดทำแผนการจัดการและ
อนุรักษ์สภาพแวดล้อมเมืองเก่าเชียงใหม่ เสนอต่อสำนักงานนโยบาย
และแผนสิ่งแวดล้อม. บริษัทสหธรรมิก จำกัด กรุงเทพมหานคร.

สมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๒.
โครงการศึกษาสำรวจกำหนดแนวทางอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อม
เมืองเก่าลำปาง เสนอต่อ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๔.
แนวทางการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรม. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๗.
รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการแนวทางการจัดทำแผนแม่บทเพื่อ
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ.

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

ระบบเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม.

โครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและเดนมาร์กด้าน
การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

รายงานฉบับสมบูรณ์แผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และ
พัฒนาบริเวณเมืองเก่าน่าน. บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด และ
บริษัท มรดกโลกจำกัด: กรุงเทพมหานคร

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

รายงานขั้นสุดท้ายโครงการศึกษา สำรวจ และจัดทำบัญชีรายชื่อ
มรดกทางวัฒนธรรมเมืองเก่าทั่วประเทศ เมืองสำคัญอันดับ๑
(ภาคเหนือตอนบน-ภาคเหนือตอนล่าง).

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพมหานคร

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

แผนที่ชุมชนเมืองเก่าน่าน. กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
และศิลปกรรม: กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๔๘.

แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมนครลำปาง. กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ธรรมชาติและศิลปกรรม: กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๐.

โครงการจัดทำมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม: เมืองเก่า ภายใต้โครงการบริหาร
จัดการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม.

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์:

กรุงเทพมหานคร. ๒๒๑ หน้า

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๓.

โครงการบูรณาการเพื่อจัดทำแนวเขตและมาตรการ
กำหนดเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม พื้นที่เมืองศรีมโหสถ
จังหวัดปราจีนบุรี. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๓.

แผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณ
เมืองเก่าลำพูน. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม: กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. มปป.

โครงการกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเก่า.
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม:
กรุงเทพมหานคร.

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า. ๒๕๓๖. การปลูกป่าไม้. กรมป่าไม้:
กรุงเทพมหานคร.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Cleere, Henry (ed.). ๑๙๘๓. Approaches to the Archaeological
Heritage: A Comparative Study of World Cultural
Resource Management Systems. Cambridge:
Cambridge University Press.

Cohen, Nahoum. ๑๙๙๙. Urban Conservation. Cambridge:
The MIT Press.

Eiam-anant, Prasong. ๑๙๙๗. Guidelines on Conservation of
Northern Vernacular Houses” paper no ๐๑๙ presented
in International Conference on Conservation and

- Revitalization of Vernacular Architecture, May, Bangkok.
- Feilden, M. Bernard & Jokilehto, Jukka. 1984. Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites, Rome: ICCROM.
- Feilden, M. Bernard & Jokilehto, Jukka. 1984. Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites. Rome: ICCROM.
- Feilden, B. M. & Jokilehto, J. 1984. Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites. second edition. Rome: ICCROM/UNESCO/ICOMOS.
- Goakes, J. Robert. 1984. How to Design the Aesthetics of Townscape, Australia: Boolarong Publications.
- Holliday, John, C. 1978. British City Centre Planning in Holliday (ed.) City Centre Development: A Strategy of British City Centre Planning and Case Studies of Five City Centres, London: Charles Knight and Co.
- ICOMOS. 1984. Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas (Washington Charter).
- Lynch, Kevin. 1960. A Theory of Good City Form. Cambridge: The MIT Press.
- Lynch, Kevin. 1960. The Image of the City. Cambridge: The MIT Press.
- Manley, Sandra and Guise, Richard. 1984. "Conservation in the Built Environment in Greed, C. and Roberts, M. (eds.). Introducing Urban Design. Essex: Longman. pp. 14-16.

- Ministry of Culture-Information. 2009. World Heritage Hoi An. Hoi An People Committee: Hoi An
- Nguyen The Thuc. 2000. The former capital of Hue. NXB Thong Tan: Hue
- Ngo Van Doanh. 2008. My Son Relics. The Gioi Publishers: Ha Noi
- Punter, John. 1988. Design Guidelines in American Cities. Liverpool: Liverpool University Press.
- Schuster, Mark, J., Monchaux, J. and Riley, Il. C. A. (eds.). 1987. Preserving the Built Heritage: Tools for Implementation. Salzburg seminar, Hanover and London: University Press of New England.
- Spreiregen, Paul, D. 1985. Urban Design: The Architecture of Town and Cities. New York: McGraw Hill.
- Stovel, Herb. 1988. Risk Preparedness: A management Manual for World Cultural Heritage. Rome: ICCROM.
- Stovel, Herb. 2002. Approaches to Managing Urban Transformation for Historic Cities in Lung, David (ed.) The Conservation of Urban Heritage: Macao Vision. Macao S.A.R.: Instituto Cultural. pp. 108-120.
- Swigielski, W. Konrad. Leicester in Holliday, J. C. (ed.), 1988. City Centre Development: A Study of British City Centre Planning and Case Studies of Five English City Centres. London: Charles Knight.
- Tunnard, Christopher. 1978. The United States: Federal Funds for Rescue. The Conservation of Cities. Paris:UNESCO, pp. 80-100.

อินเทอร์เน็ต

กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เรื่อง แผนที่มรดกทางวัฒนธรรม

กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน (Cultural Heritage Atlas).

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สืบค้นเมื่อวันที่

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔, จาก <http://www.onep.go.th/ncecd>

โครงการสื่อชุมชนลุ่มน้ำโขง เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง-ล้านนา. เรื่อง การทำกิจกรรมแผนที่

ชุมชนของกลุ่มเยาวชนในตำบลศรีดอนชัย จังหวัดเชียงราย.

สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔,

จาก <http://www.mekonglover.com>

แผนที่ย่านอนุรักษ์บริเวณถนน Moody. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์

๒๕๕๔, [http://www.cheshireeast.gov.uk/images/](http://www.cheshireeast.gov.uk/images/Moody%20St%20Map.jpg)

[Moody%20St%20Map.jpg](http://www.cheshireeast.gov.uk/images/Moody%20St%20Map.jpg)

พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.

สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔,

จาก <http://www.kingdomthai.ob.tc/test6.1.html>

พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทร

มหาภูมิพลอดุลยเดช สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔,

จาก [http://www.ohmpps.go.th/searchsheetlist_](http://www.ohmpps.go.th/searchsheetlist_en.php?get=1&offset=34209)

[en.php?get=1&offset=34209](http://www.ohmpps.go.th/searchsheetlist_en.php?get=1&offset=34209)

ภาพดาวเทียมเมืองเก่า. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔, จาก

[http://www/GoogleEarth.com](http://www.GoogleEarth.com) และ

<http://www.PointAsia.com>

รูปการจัดกิจกรรมการประกวดสำหรับนักเรียนในโรงเรียน ในเขตอำเภอ

ศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,

จาก http://www.bannapo.org/print.php?type=N&item_id=36
รูปการจัดกิจกรรม “ถนนคนเดินเชียงคาน” จังหวัดเลย. สืบค้นเมื่อวันที่
๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔, จาก www.chiangkan.com/wp/
รูปการจัดกิจกรรม “ถนนคนเดินย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า” เทศบาลเมือง
ยโสธร จังหวัดยโสธร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔, จาก
http://travel.thaiza.com/detail_182246.html
รูปการจัดงานสัมมนาเชิงวิชาการและงานนิทรรศการ ณ ตลาดน้ำโบราณ
บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,
จาก www.paknam.com
รูปการจัดนิทรรศการภาพถ่ายในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,
จาก <http://www.chanthaboonriver.com>
รูปกำแพงเมืองเก่ากำแพงเพชร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔,
จาก <http://thaagoon.wordpress.com>
รูปกำแพงเมืองเก่าสุโขทัย. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔,
จาก <http://travel.kapook.com/view27348.html>
รูปแจ้ง. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔,
จาก <http://www.oknation.net/blog/lovecondo3/2009/09/17/entry-2>
รูปงานเทศกาลแห่เทียนพรรษา ณ บริเวณทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔, จาก: <http://guideubon.com>
และ <http://www.muangthai.com>
รูปงานแสดงประกอบแสง สี เสียง ชุด “วิมานนาฏการ” ณ บริเวณหน้า
อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,
จาก <http://www.krungshing.com/forum/showthread.php?t=175>

รูปผลการประกวดภาพถ่าย “วิถีชีวิตย่านเมืองเก่าภูเก็ต” ครั้งที่ ๑๒.

สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,

จาก <http://fws.cc/lifephoto/index.php?topic=737>.

รูปแผนที่สามชุกตลาดร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี.

สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔,

จาก <http://www.samchuk.in.th/flight-market.html>

รูปพิพิธภัณฑ์ลพ. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔,

จาก http://mayorasablogspot.com/๒๐๑๐/๑๑/blog-post_๒๐.html

รูป Franklin Court. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔, จาก

<http://pioneer.chula.ac.th/~yongyudh/book๑/post.html>

วรรณศิลป์ พิรพันธุ์. ระเบียงผิงเมือง : เว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอน

เรื่อง แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมชุมชนบางน้อยนอก

จังหวัดสมุทรสงคราม. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔,

จาก <http://pioneer.netser.chula.ac.th/~pwannasi/student.htm>